

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
3 fl. po pošti.

Št. 6.

15. junija 1857.

VI. tečaj.

Pridiga za god ssv. aposteljnov Petra in Pavla.

(Kaj nas ssv. Peter in Pavl učita.)

„Simon Peter je odgovoril: Ti si Kristus, Sin živega Boga.“ Mat. 16, 15.

V v o d.

V Rimu stoji slavna cerkev sv. Petra. Ona je nar večja in nar lepša cerkev vesoljnega sveta. Samo njena predveža je tako velika, da bi bila za tri precej prostorne cerkve; visoka je pa tako, da samo do kuple neki meri 363 čevljev. (V jabelko nad križem zamore skoz ustje 16 ljudi zlesti in v njem prostor imeti.) Kupla stoji ravno nad sred cerkevjo; od zunaj so tudi vrata noter v kuplo in na dveh krajih — višji in nižji je mostovž odznotraj okoli in okoli, da se zamore s silne višave doli v cerkev gledati, od kodar se ljudje čisto majhni vidijo. V cerkvi ravno pod kuplo stoji lep oltar, pri katerem le sami sv. oče maševati smejo. Viditi silne velikanske stebre, viditi neizrečeno veliko nar lepšega marmorja, ssv. podobo mojstersko namalane in izrezane, mozaiške oltarje, viditi toljko bogastvo in toliko lepoto, človek stermiti; sveta groza ga spreleti, da na kolena pade in serčnega veselja in svete groze solze prelije. Več sto let so to cerkev zidali, in stala je 64 milijonov terdih tolarjev; papež Urban VIII. jo je leta 1626 posvetil. Kakor je rimsko mesto poglavitno mesto vsega katoliškega sveta, kakor je rimski škof poglavar in oče vseh katoliških kristjanov; ravno tako je tudi ta cerkev sv. Petra v Rimi kraljica vseh cerkev vesoljnega sveta. Vsako leto roma v to sv. cerkev tisuč in tisuč pobožnih romarjev iz vseh katoliških dežel in krajin, poklekni in molit pred sv. oltarjem, pod katerim počivajo presvete kosti dveh apostolskih prevakov in knezov, sv. Petra

in sv. Pavla. Posebno veliko romarjev se pa snide današnji visoki praznik, sv. oče sami božjo službo slovesno in velicastno opravljajo; po sv. maši pa delijo neštevilni trumi iz visokega mostovža po celem svetu znani in sloveči papežev žegen.

Ljubi poslušavci! mi ne moremo v Rim romati, in poklekniti na grob dveh apostoljskih knezov Petra in Pavla; pa ju hočemo tukaj častiti in poslušati:

„Kaj nas sv. Peter in Pavl uči.“

„Kdor vas posluša, mene posluša“, pravi Jezus od svojih apostelnov; zatoraj zvesto poslušajte nauk in besede dveh apostoljskih pervakov in knezov!

Razlaga.

Sv. pismo nam pripoveduje, da je Bog o začetku sveta stvaril dve velike luči, naj sveti ena po dne, druga po noči. Ravno tako je Bog storil, ko je postavil svojo sv. cerkev. Koj o začetku sv. cerkve je napravil dve velike luči, naj lepo svetite vsem vernim sv. cerkve. In te luči sta sv. Peter in Pavl. Lepo se na njima sveti terdna vera; oba nas prelepo uči:

1. v Jezusa terdno verovati.

Sv. Peter je bil ribič na Galilejskem morju. Jezus ga pokliče in Peter zapusti vse in hodi za njim. Slišal je Jezusa nebeško lepo učiti, vidil ga velike čudeže delati; zatoraj je tudi terdno veroval, da je Jezus božji Sin. Le spomnite se, kaj nam pripoveduje današnje sv. evangelje! Poln žive vere je Simon Peter odgovoril: „Ti si Kristus, Sin živega Boga.“ Zatoraj ga tudi Jezus pohvali in reče: „Blagor ti, Simon, Jonov sin, ker meso in kri ti nista tega razodela, ampak moj Oče, ki je v nebesih. Pa tudi jaz povem tebi: Ti si Peter (po slovensko skalar) in na to skalo bom zidal svojo cerkev.“ In to, da je Jezus Sin živega Boga, naš odrešenik in zvelicar, je pridigoval v Jeruzalemu in Rimi, judom in ajdom, za to je slednjic tudi svoje življenje dal.

Ravno tako lepo se sveti terdna vera sv. Pavla. Znano vam je, da je šel Savl — tako je bilo poprej Pavlu ime — poln serda in sovražstva do kristjanov v Damask, ondi kristjane lovit, preganjat in morit. Pa že blizo mesta ga nagloma svitla luč iz nebes obsije, tako da te nebeške bliščave oslepi. Strahu pade z konja na zemljo, in sliši glas: „Savl, Savl! zakaj me preganjaš?“

„Gospod, kdo si?“ vpraša Savl in dobi odgovor: „Jaz sem Jezus, katerega preganjaš.“ Pri teh besedah se Savl po celem životu trese, vendar si serca vzeme in vpraša: „Gospod, kaj hočeš, da storim?“ Gospod odgovori: „Ustani in pojdi v mesto; ondi boš slišal, kaj imaš storiti.“ Nek Ananija ga v mestu podučuje in kersti; in koj po kerstu stopi Pavl vsred med jude, oznanjuje nevstrašno, da Jezus je pravi obljubljeni Mesija, in jim to resnico tako živo pred oči položi, da mu nobeden zoper govoriti ne more. Ravno to sveto vero je nosil skoraj po celem svetu: pridigoval je v Jeruzalemu in Judeji, v Arabiji in mali Aziji, po Gerskem in Sirskem, je prehodil celo Taljansko in Francozko; prišel je tudi na Hišpansko; povsod je pridigoval in sam večni Bog ve, koliko prestal in preterpel za sv. vere del. Sam je nekdej svojim prijatlom rekel: „Pripravljen sem, se v Jeruzalemu ne samo zvezati, temuč tudi umoriti dati za del Jezusovega imena.“ In v Rimu mu je bila za Jezusove vere del glava odsekana. —

Toliko terdne vere sta bla apostoljska kneza sv. Peter in Pavl. (Iz Rima so tudi naši stari Slovenci sveto vero sprejeli; in terdna vera naših starih Slovincov je od nekdej slovela. Okoli in okoli so sosedje odpadali od prave vere, in v krivo vero zabredli; naši Slovenci pa so se zvesto in terdno držali svetega Rima, ki je podlaga in steber vse resnice. Pa — oh škoda in nesreča, vredna kervavih solz! — tudi po slovenskih lepih dolinah in planinah sveta katoljska vera že pojema, že lazijo tudi med Slovenci krivi preroki, ki motijo verne Jezusove ovčice, že se prebirajo tudi med našimi ljudmi malo prida bukve, ki sejejo in trosijo gerdo ljuliko med lepo in čisto pšenico, že se stavijo tudi na slovenski zemlji hiše božje, katerih vogelni kamen ni Jezus, katerih stebri niso ssv. aposteljni.)

Ljubi poslušavci moji! imate pravo samozveličavno katoljsko vero, stojte terdni v veri, ne bodite kakor rahel terst, ki ga vsak vetrič maja, ali kakor ladja, ktero burja semtertje mečlje. Oh kolika sreča, koliko veselje, da smo verni tiste cerkve, ktero je Jezus na sv. Petra zidal in ktere vse peklenske moči zmagale ne bodo, — da smo družbeniki tistega nebeškega kraljestva, katerega ključ je Jezus svetemu Petru izročil: „Kdor pa katoljske cerkve za mater nima, tudi Boga ne more imeti za svojega Očeta.“ Bodi toraj Bog zahvaljen, da imamo pravo vero, —

pa prava vera je le tista, ktera dela v ljubezni; vera brez ljubezni je kakor drevo brez sadja, kakor truplo brez duše. Ravno ssv. apostoljska kneza sv. Peter in Pavl nas učiti:

2. Jezusa goreče ljubiti.

Svojo ljubezen do Jezusa je sv. Peter večkrat dokazal. Enkrat se je nekaj učencev od Jezusa svojega učenika odločilo, in nočejo več njegovih naukov poslušati. Kristus jih vpraša: „Hocete tudi vi proč iti?“ Peter mu hitro odgovori: „Gospod! h komu hočemo iti? Ti imaš besede večnega življenja.“ Pri poslednji večerji je sv. Peter tudi pokazal, kako goreče Jezusa ljubi. Rekel je: „Da bi se ravno vsi pohujšali nad teboj in te zapustili, jaz vendar ne; s teboj sem pripravljen v ječo in smert iti.“ Res da je svojega mojstra zatajil, pa bere se v življenju aposteljna, da je svoje pregrešenje vse svoje žive dni vsakdan sercno obžaloval, in kedar koli je petelina peti slišal, so se mu goste solze po licu vdirale. Po svojem ustajenju ga je Jezus vprašal trikrat: „Ali ga bolj ljubi kakor drugi?“ Trikrat odgovori Peter: „Gospod! ti veš, da te ljubim!“ Jezus ga pohvali in mu pravi: „Pasi moje ovce; pasi moje jagneta“; tako poplaca njegovo ljubezen, da ga poglavarja cele svoje črede postavi. Iz ljubezni do Jezusa je nosil in oznanoval njegovo sv. ime od mesta do mesta, je sila veliko veselega serca preterpel in slednjič v Rimu na križu umrl. Ravno tako je tudi sv. Pavl Jezusa ljubil. Sv. Krizostom je clo terdil, da je sv. Pavl Jezusa nar bolj ljubil med vsemi ljudmi. In res, kar je sv. Pavl govoril in pisal, pride le iz serca, ktero je vse vneto goreče ljubezni: „Kdo nas bo ločil ljubezni Kristusove? Ali nadloga? ali stiska? ali lakota? ali nagota? ali nevarnost? ali preganjanje? ali mec? Svest sem si, da ne smert, ne življenje, ne visokost, ne globočina, ne druga stvar nas ne bo mogla ločiti ljubezni božje, ktera je v Kristusu Jezusu, Gospodu našem“, Rimlj. 8, 35. To pa niso bile lepe prazne besede, tudi v djanju je sv. Pavl skazal, kako Jezusa ljubi. Serce se cloveku trese, le slišati, kaj je sv. Pavl preterpel. „Bil sem, piše on sam Kor. 11, 23., bil sem v mnogih nadlogah, večkrat v jecah, v ranah čez mero, velikokrat v smertnih nevarnostih. Od judov sem jih petkrat po štirideset eno manj prijel. Trikrat sem bil s šibami tepen, enkrat kamnjan, trikrat se je z menoj barka raz-

bila, noč in dan sem bil v globočini morja; velikokrat na potih, v nevarnostih na vodah, med razbojniki, med rojaki, me neverniki, v nevarnostih v mestu in na samoti, v nevarnostih na morju in med lažnjivimi brati; v trudu in tepežu, v mnogem čuvanju, v lakoti in žeji, v pogostih postih, v mrazu in nagoti.“ Ali je mogoče toliko toliko terpeti, in toliko ljubiti? Ja, moji ljubi! sv. Pavl je vse to preterpel, in Jezusa ljubil do smerti, kajti za Jezusa del je v Rimi svojo kerv preлил: večje ljubezni pa ni od te, da kdo življenje da za svoje prijatle. —

Oh kolika sramota nas mora oblití, slišati, kako sta sv. Peter in Pavl Jezusa ljubila! Kje je pa naša ljubezen? Vero imamo, ljubezni pa nimamo, po kateri se prava vera kaže in spricuje. Ali pa mar ni taka med nami? Ko bi Jezus sedaj stopil v sredo med nás in nas jel prašati: „Ali me ljubiš“, ali bi zamogli odgovoriti kakor sv. Peter: „Gospod! ti veš, da te ljubim?“ Pa ljubi moj! glej, jaz ti pošljem kak križ, da ga voljno nosiš za meno, pokoro delaš in se čistiš, in si nabiraš večno plačilo v nebesih! Ti si pa le hud in nevoljen, mermraš in se togotiš: tako ti ljubiš mene, ki sem težek križ nosil za te ubogega grešnika. Ali moreš reči: Gospod! ti veš, da te ljubim! — Hudo poželjenje v tvojem sercu ustaja, zapeljivec te vabi v greh, peklenski sovražnik te grabi in lovi, huda skušnjava te zalezuje, — Jezus te praša: Ali me ljubiš? Ti nočeš se premagovati, nočeš se zatajevati, le koj hitro padeš in privoljš v greh, zavoljo ktere ga je Jezus svojo presveto kri preлил. Ali moreš odgovoriti: „Gospod! ti veš, da te ljubim!“ — Kristus pravi: „Kdor moje zapovedi derži, ta je, ki mene ljubi.“ Premisli sedaj svoje življenje, skoraj zapovedi ni, ktere bi ne bil prelomil, skoraj ure ni, da bi ne bil greha doprinesel. Jezus te vpraša: „Ali me ljubiš?“ Kako moreš odgovoriti: „Gospod! ti veš, da te ljubim!“ Veliko se sedajne dni govori in kvasa od ljubezni! Ja res je ljubezni med nami, pa le mesene, nesramne in grešne ljubezni, Jezusova prava ljubezen pa le v malokterem sercu še berli. Pa vendar da bi vse znal, vse imel, vse razdal, te Jezusove ljubezni bi pa ne imel, nič nisem, nič bi ne pomagalo: „Kdor ne ljubi, ostane v smerti.“ Kdor pa Jezusa prav ljubi, ljubi tudi svojega bližnjega, in mu stori prav obilno dobrega. Danešnja dva svetnika nas slednjic še tudi ucita:

3. bližnjemu obilno dobrega storiti.

Pred tempeljnom v Jeruzalemu je sedel vsakdan pri velikih vratih hrom ubožec, in memogredoče milošne prosil. Temu reče: „Srebra in zlata nimam; pa kar imam, to ti dam. V imenu Jezusa Kristusa ustani in hodi!“ In pri tej priči hromi ubožec popolnoma zdrav na noge skoči, gre za Petrom v tempel in ondi na glas Bogu čast in hvalo daje. Ali to ni bila velika dobrota? Sv. Peter je bil ubog ribič, in vendar je storil hromemu veliko dobroto. Tudi sv. Pavl je bil boren rokodelec, in vendar je postal nar veči dobrotnik celega človeštva. Zlata in srebra nista imela in nista dajala ljudem, pa dala sta, kar sta imela: Jezusa Kristusa, njegov sveti nauk in njegove nebeške zaklade. Koj binkoštno nedeljo povzdigne Peter v Jeruzalemu svoj glas, oznanuje neštevilnim množicam Jezusa križanega, in jih okoli 3000 spreoberne in kersti. V drugi pridigi jih je Jezusu pridobil več kot 5000, in potem se podal po širokem svetu oznanovat sv. evangelje. Slednjič priroma tudi v Rim, pravo gnezdo ajdoske nevere in vsesortne hudobije. Tukaj postavi svoj apostoljski stol in pošilja svoje pomagavce na vse strani: in iz Rima je prisjalo rumeno sonce sv. katoliške vere celemu rimskemu cesarstvu. — Še več dežel in mest je sv. Pavl obhodil in povsod oznanoval sv. evangeljski nauk; prehodil je veliko mest, dežel in kraljestev, veliko apostoljskih mož v razne dežele poslal, nevernike uciti in kerščevati, sam jih je veliko tisuč h keršanstvu spreobernul, in svojim vernim veliko prelepih listov napisal, jih v veri poduciti in uterditi. Svoje sinove in hčere v Kristusu — tako imenuje nevernike, ktere je on spreobernul — te je res ljubil kot svoje naj ljubše otrociče, in jih je vse v svojem srcu zapisane in zaperte imel, kakor sam pred Bogom pricuje. Vse to očitno pricuje, koliko je Pavl svojega bližnega ljubil! Tako sta sv. Peter in Pavl bližnega ljubila, in mu storila obilno dobrega. Ktera dobrota mora biti večja in bolj hvale vredna kakor ta, da bližnemu pokažeš Jezusa Kristusa; kajti ni ljudem na svetu imena danega, v katerem bi se mogli zvelicati, kakor ime Jezusa Kristusa. Spomnite se keršanskega nauka, ki vas tolikokrat tolaži in vam žalostno serce razveseluje: Jezus nam ga je iz nebes prinesel. Smislite se ssv. zakramentov, tistih čudnih studencov, iz katerih se nam cedijo božje gnade in milosti za vse potrebe našega življenja: Jezus nam jih je pripravlil in

izročil. Spomnite se nekervave daritve sv. maše, ktera se daruje Ocetu nebeškemu za vse žive in mertve: Jezus nam jo je postavil v spomin svoje kervave daritve na križu. Poglejte svete nebesa, kjer nas čaka večno veselje: Jezus nam jih je odperl in vsakemu že mesto pripravil. Vse to vemo po sv. aposteljnih, to neskončno dobroto so nam oni skazali. Oh bodimo hvaležni, ljubimo po njih izgledu svojega bližnega in storimo mu obilno dobrega! Vidiš da bližnji jesti nima in lakote terpi, daj mu jesti svojega kruha in nasiti ga, in storil si mu kaj dobrega; pa še več dobrega storiš bližnjemu, ako mu lomiš kruha božje besede, da ga podučiš v kerš. veri, ako mu kažeš tisto angeljsko mizo, kjer se zavživlja presveto rešnje telo Jezusovo v večno življenje. — Vidiš, da bližnji nima kej obleči, da raztergan in razcapan hodi, daruj mu kej svoje obilnosti in obleci ga: storil si mu kej dobrega; pa še več dobrega mu storiš, da mu skerbiš za belo oblačilo nedolžnosti, ki ga je pri sv. kerstu oblekel, da mu skerbiš za svatovsko oblačilo, ktero ga vrednega stori sedeti pri nebeški večerji. — Vidiš, da bližnji svoje posvetne reči napak opravlja, da mu kaka nesreča grozi ali si jo sam pripravlja, posvari ga, poduci ga in priskoci mu in storil si mu kej dobrega; pa če vidiš ga grešiti in dirjati proti časni in večni nesreči, oh ne molci, sedaj priskoci, svari in prosi, in storil si mu še veliko več dobrega, kajti rešil si mu dušo večnega pogubljenja! Iz ljubezni do Boga bližnjemu kej dobrega storiti na truplu, je keršanska ljubezen, in Bož ti bo vse poplacial; pa veliko žluhnejša in veliko več vredna je ta ljubezen, ako svojemu bližnjemu kej dobrega storiš na duši, kakor nas ucita sv. aposteljna Peter in Pavl.

S k l e p.

V veliki cerkvi sv. Petra v Rimi kleči danes na grobu sv. apostoljskih pervakov tisuc in tisuc pobožnih romarjev. Pokleknilno pred ta sv. oltar v duhu tudi mi. Poslušajmo, kaj nas sveta moža učia! V Jezusa terdno verovati, Jezusa goreče ljubiti in bližnjemu obilno dobrega storiti. O presveta aposteljna obljubimo vama, se zvesto ravnati po vajnem nauku in izgledu, terdno hočemo v Jezusa verovati, goreče ljubiti Jezusa in bližnjega. Oh prosita tam pri Jezusu za nas, da se poterdi naša vera in oživi naša ljubezen! Amen.

Pridiga za peto nedeljo po binkoštih.

(Božja sodba že na tem svetu; govoril F. L.)

„Jaz pa vam povem, da vsak, kteri se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe; kdor pa svojemu bratu reče raka, bo kriv zbora; kdor pa reče norec, bo kriv peklenskega ognja.“ Mat. 5, 22.

V v o d.

Od trojnega sodništva sv. evangelje govori: od sodbe zbora in peklenskega ognja; dvoje ste na tem svetu, tretje je v večnosti. Bog je po Mojzesu Izraelcem dal postave za vse potrebe in naključbe. Ucil jih je najpred, kako imajo Boga častiti, zapovedal jim je praznike in darove, in na tanjko napovedal, kako morajo praznike posvečevati in darove darovati. Razodel mu je naris svetega šotorja, barvo in podobo duhovnih oblačil. Dal je tudi postave za dom in domače oprave, odločil je pravice gospodarjev in dolžnosti domačih in podložnih. Bil je pa tudi njihov nar višji kralj in sodnik in kaznovavec hudobnih. V ta namen je veleval ustanoviti dvoje sodništev; eno v vsakem mestu, v kterem so bli pismarji in starašini; drugo je bilo v Jeruzalemu, je bilo nar višje sodništvo in se je zvalo visoki zbor. Pervo je sodilo o manj imenitnih rečeh in malih prestopkih zakona; rekalo se mu je sodba, kakor beremo V. Moz. 16, 18. „Postavi sodnike in predstojnike v vseh tvojih vratih, ktere ti bo dal gospod tvoj Bog, v vsakem rodu, da bojo sodili ljudstvo v pravični sodbi.“ Sv. evangelje pa še od tretjega sodništva govori, kterega kazen je peklenski ogenj. Glejte preljubi! cloveško sodbo in božjo sodbo; v prvih dveh sodijo ljudi, v tretjem pa Bog sodi. Povzamite iz teh besed, kako se razlucuje božja in cloveška sodba. Po zunajnih delih sodijo cloveški sodniki, božja sodba pa tudi misli obsega.

Prepovedal je Mojzes ubijati, in kdor je koga umoril, je zapadel sodbi; Jezus pa uci, da se ne samo ta, ki cloveka umori, pregreši, timveč že tisti, ki serd do bližnega v sercu nosi, in da je pred božjimi očmi ravno takšne kazni vreden kot tisti, ki je v djanju postavil prestopil. Bog je pravičen sodnik; sodi nas ne samo po delih, timveč tudi po mislih. Kje in kako nas bo sodil? Sodi nas že tukaj na tem svetu, sodil nas bo v večnosti.

Dvojna je toraj božja sodba: ena že na tem svetu, druga pa tam v večnosti. Od obedveh govoriti mi časa zmanjkuje; za-toraj govorim danes:

„Od božje sodbe na tem svetu.“ Poslušajte!

Razlaga.

Bog je pravičen sodnik, je druga nar imenitnejša resnica keršanske vere; vse pridgodbe pričajo to resnico, od začetka sveta do danes, skoz in skoz se vidi roka božja, koja po pravici in zasluženju vlada ljudstva in posamezne ljudi. Resnica je, da mnogokrat mrena zatamnuje naše oči, da ne spoznamo in ne prevedimo vladanje božje pravičnosti; ali enkrat, ko bode se mrena pred našimi očmi sternila, kader bomo vidili in spoznali, kar je popolnoma, bode se tudi božja pravičnost jasnejši in popolniši nam razodela. Bog je naš Gospod, in nam je dal postave in zapovedi, kterih se moramo deržati; on je pa tudi naš sodnik, ki ne pripusti, da se njegova sveta volja nemarno prestoplja; on je pravični sodnik, in bo nam srečo ali nesrečo po zasluženju podelil. Kje pa in kako se vidi in spozna pravična roka božja? V njegovih sodbah že tukaj na svetu!

1. Sodba božja na svetu je deželjska oblast; zakaj deželjska oblast je od Boga, in postavljena dobre braniti, in kaznovati hudodelnike, kakor nas Jezus uči, ki se je deželjski oblasti pokorno podvergel in Pilatu odgovoril: Ti ne bi imel oblasti, ko bi ti ne bila dana od zgoraj; in je Petra, ki se je hotel v vertu Gethsemani v bran postaviti, posvaril rekoč: „Deni svoj meč na svoje mesto. Ali mar ne verjameš, da bi mogel Oceta prositi, in on bi mi več kot dvanajst legionov angeljev poslal?“ Mat. 26, 52—53. Ap. Pavl pa v listu na Rimljane uči: „Vsak naj se podverže deželjski oblasti; Zakaj ni oblasti, kakor od Boga, in ktere so, so postavljene od Boga. Kdor se deželjski oblasti zoperstavlja, se božjemu vredenju zoperstavlja; ali taki puntarji se bojo sami pogubili; ona ne nosi meč zastonj, temuč božja služabnica je v kaznovanje hudodelnika“, Rimlj. 13, 1—5. Deželjska oblast je roka božje pravice na svetu, in kdor je postave prestopil in je v roke deželjske oblasti prišel, je zapadel sodbi božji na svetu. Deželjska oblast je sodba božja na

svetu; ubogajte toraj in spoštujte deželsko oblast, ne zoperstavljajte se njenim vredbam, podpirajte jo, da svoj visoki namen spolnuje. Deželska oblast je sodba božja; spoznajte svoj visoki poklic vi sodniki in namestniki sodbe božje na svetu; branite pravico in resnico, kaznovajte, zatirajte krivico; nikar se ne prevzamite, ker tudi nar manjše stvarice služijo vsemogočni roki božji v nar višje namene. Kdor je sodnik in je postavljen braniti pravico, in zatirati krivico, naj sodi po postavi, in se ne da motiti in slepiti skoz zvijače ali lastne strasti; naj ne mori in ne zatira pravice, namesto da bi jo branil. Naj se ne prevzame in ne povzdigne čez borne, da bi jih zatiral in pravico jim kratil. Postava je za uboge kot za premožne, sodnik je pa le orodje v roki božje pravice.

Pred sodbo božjo bo tudi sodnik prišel in se bo moral zagovarjati zavoljo svojih sodb. Je pa kdo postave prestopil in je bil obsojen, naj spozna roko božjo, ktera ga hoče poboljšati. Če so sodbe deželskega sodništva sodbe božje na svetu, kako je tedaj, da se tolikokrat po krivičnem sodi? Krivične sodbe niso po volji božji; Bog jih le pripusti, nas opomniti, da se božja pravičnost na svetu popolnoma ne razodeva, ampak da nas tamkej v večnosti čaka še druga sodba. Božja pravičnost ima še mnogo, mnogo potov, po katerih se razodeva. Roko božjo čutimo, pa le malokdaj jo spoznamo.

2. Sodbe božje se razodevajo po naši vesti.

V vesti je zapisana volja božja, in kedar začne vest govoriti, kedar nas opominja, svaruje, očituje, tedaj ta glas ni prazen; sodba božja je, ktera po vesti nam govori. Grešnik! ali mar še nisi slišal tega sodnika govoriti, in nisi še čutil njegovo strašno moč? Grešil si, nihče ne ve, nihče te ne svari, slepi svet te morebiti časti in hvali. Pa tukaj notre v sercu pa le ni pokoja; hočeš jesti in piti, pa vse ti je le grenko in ostudno; hočeš se veseliti in dobre volje biti, pa nič ti ne diši, veselje te povsod beži; hočeš sladko počivati in spati, pa nek notrajni červ te grize in ti spati ne pusti. Glej, to je tvoja vest, to je božja sodba na tem svetu; le poslušaj, kako ti ta znotrajni božji sodnik govori: Razžalil si svojega Gospoda in Boga, svojega nar boljšega očeta, ki ti vsako minuto ljubeznivo deli neštevilno gnad in dobrot, — razžalil si svojega usmiljenega odrešenika in zveličarja Jezusa

Kristusa, ki te je ljubil do kervave smerti na križu; odpodil si sv. Duha, ki te je posvetil pri sv. kerstu in je v tvojem srcu prebival; zapravil si svete nebesa in njih večno veselje, in zaslužil si strašni pekel in njegovo večno terpljenje. Oh ustani in verni se nazaj k svojemu Ocet^u nebeškemu, dokler je čas; kajti Bog je sicer počasen, pa gotovo zadene, Bog odlaša, pa ne zanaša. Tako govori naša vest, govori tako glasno in močno, da zbudi večkrat tudi naj terdovratnejše grešnike; grešnik se ustavlja in upera, pa slednjič vest vendar le zmaga. Bo že okoli 25 let, kar so v Celovcu neko jutro našli neko žensko v njeni postelji mrtvo; bil jej je goltanc prerezan. Nihče ni vedel, kdo je to strašno hudodelstvo doprinesel; pa hitro je vse šlo in merilo na nekega vojšaka, s katerim je tista ženska v grešnem znanju živela. Zvedelo se je tudi, da je pred ta večer tisti vojšak v neki kerčmi hudo razsajal, in tej ženski strašno protil. Res ga primejo in najdejo njegovo pranje vse kervavo. Ukovali so ga v težko železje in vergli v temno ječo. Zasliševali in preiskovali so ga dolgo in dolgo, spoznali so, da on jo je usmertil, in da je zrel za višala, — pa hudodelnik le ni hotel obstati, tajil je in tajil; zatoraj ga sodnija po starih postavah tudi k smerti obsoditi ni mogla. Tako se je ta pravda medla celih ednajst let; pa večji del celih ednajst let je nesrečni hudodelnik v vojaški bolnišnici zapravil. Bil je prej mož terdne in močne postave, pa kmalo so mu lica upadle, oči otemnele, lasje se pobelili in noge se sključile, zdravniki pa vendar niso našli na njem nobene bolezni. Kaj je neki siroto mucilo in morilo? Hudobna vest ga je pekla in grizla, da ni imel vesele in mirne minute. Uperal se je in branil leta in leta, pa slednjič božji sodnik v srcu ga vendar le premaga. Čujte! Teklo je že ednajsto leto, kar se je bila strašna hudobija dogodila; pa terdovratno je vse leta tajil, da jo je on doprinesel. Pa nek dan — bila je ravno sveta nedelja, Gospodov dan — poprosi, da mu pokličejo gospod sodnika. Se ve, da je ta hitro prišel misleč, da mora kaj posebnega biti. Pred sodnikom jame ubogi jetnik takole govoriti: „Že je skoraj ednajst let, kar nimam ne miru ne pokoja; tukaj v srcu mi gori cel pekel, červ me vjeda in grize noč in dan; oh hudobna vest, tvoja moč je strašna! — Gospod, jaz sem jo usmertil, prosim, da me sodite po pravici; boljše je, da umerjem na vešalih, kakor pa da tukaj toliko terpim

in tam padem v roke živega Boga.“ Sedaj je bila sodba kmalo pri kraju, po nekterih tednih so ga obesili. Umerl je ves spokorjen in zgrevan, pa poln upanja na neskončno usmiljenje božjega sodnika! Tako Bog človeka po njegovi vesti že na tem svetu sodi; srečen, kdor glas svoje vesti posluša, tako uide božji sodbi, ktera ga tam v večnosti čaka! —

Pokažem vam pa še tretjega sodnika, po katerem Bog mnogokrat ljudi že na tem svetu sodi. Ta sodnik je:

3. posvetna sreča in nesreča.

Bolezni, siromaštvo, terpljenje so nadloge, ktere pravičnega morejo zadeti, kakor hudobneža; pa kterokrat so vendar le nasledki razujzdanosti in pregrešnega življenja; toraj poslane od pravične roke božje. Preberite zgodbe Izraelcev, ktere so zapisane v sv. pismu starega zakona. Bilo je to ljudstvo izvoljeno, pravo vero v edinega Boga v sredi molikovanja ohraniti. Sam Bog je bil njegov kralj. Vidimo, da jim je Bog dal dobre leta, obilnosti in sreče, dokler so mu bli zvesti, da jih je pa tudi hudo tepel in jim stiske, nadloge in nesreče poslal, kedar so se od njega odvernili, ptuje bogove molili ali hudobno živeli. Bog jim je to že pred naznanil. III. Moz. 26. „Jaz sem Gospod, vaš Bog. Ako bote po mojih postavah hodili in moje zapovedi deržali in jih spolnovali, vam hočem ob svojem času dežja dati, zemlja bo svoj sad rodila . . . bote svoj kruh do sitega jedli, in brez straha v svoji deželi prebivali . . . dal vam bom mir po vaših pokrajinah . . . med vami bom hodil in bom vaš Bog in vi bote moje ljudstvo. Ako pa mene ne bote poslušali, in vseh mojih zapoved ne bote spolnovali, ako bote moje postave zaničevali, in moje sodbe zasmehovali, in ne spolnovali tega, kar je od mene ukazano, vam hočem tudi jaz storiti: Naglo vas bom obiskal z uboštvom in vročino, zastonj bote žito sejali, ker bo od sovražnikov požerto . . . zastonj bo vaše delo, zemlja ne bo rodila, in drevje ne bo sadu prineslo. Ako bote meni nasproti ravnali, bom sedemkrat hujšo kazen poslal . . . vaše mesto bom v puščavo, in vaše svetišča v pustoto djal, deželo bom pokončal, in vaši sovražniki bodo nad njo ostermeli, ko bodo njeni prebivavci postali.“

Tako je Bog po Mojzesu govoril, in njegova beseda se je spolnila in se še spolnuje v prigodbah Izraelcev. Izraelci se pa božjih zapoved niso deržali, komaj kaznovani, so se hitro v stare

pregrehe nazaj podali. Preroki so božje sodbe, šibo, nesreče in stiske prerokovali, ljudstvo se je strahu treslo, ali spreobrnilo, spokorilo se ni. Tako je prerokoval Jeremija, Ezechiel, Daniel in vsi preroki. Malah. 2, 2.: „Ako nočete poslušati, in nočete si k sercu vzeti, da bi čast dali mojemu imenu, govori Gospod vojskinih trum; pošljem nad vas siromaštvo, in preklinjam vaše blagoslove.“ Jeruzalem in mnoge mesta Judeje, ki sedaj v razvalinah ležijo, da celo Jeruzalemsko ljudstvo nam kaže pravično roko božjo. Mesta, kraljestva, narodi, ki so nekdanj cveteli in mogočni bili, niso več; pokončane, posute so mesta, razkropljeni so narodi, še clo njihove imena in mesta so pozabljene. Mislite pa morebiti, da se le v starem zakonu vidi pravična roka božja? — Viditi je tudi današnje dni, to da ljudi je nočejo spoznati.

Velike stiske, strašne in nevarne bolezni, vojske Bog pošilja, ljudi opomniti, da še vsevedoči, pravični Bog živi in čuje nad ljudmi. Mnogokrat se prigodi, da Bog grešnika na mestu kaznuje, da preklinjejavca ali drugega hudobneža v nagli smrti pravična roka božja zadene. — Bere se, da je nek prederznež postal pred sv. križem, in je britko martro jel grozno preklinjati. Roko povzdigne in Boga na dvoboj kliče: pa slišite, ta prederzna roka se mu je posušila. Tudi „Novice“ so žalostno novico prinesle, kako Bog grešnika kterokrat na mestu kaznuje. Sin pridnih starišev pride zvečer vinjen domu, in po večerji se spet naprej spravlja. Stari oče ga opominja, ali on se ne mara za besedo; mati stopi za njim in ga za roko prime, pa prosi, ostani doma, ljubi moj, lepo te prosim; ali on jo sune od sebe in gre svoj pot. Pride na železnico in jo hoče prekoraciti, ali na šinah se spodtakne, pade in v pijanosti zaspi. Po prvem vozu, ki je zvečer šel, prehaja stražej železnico, in ga najde ondi, ali o groza, ko ga budi in na noge spravlja, se še le nesrečni clovek zave, da mu desne roke manjka, menda ravno tiste, s katero je svojo mater sunil. Glejte roko pravčnosti božje! Ljubi kerš. brat! grešil si tudi ti, in nič hudega se ti ni zgodilo! spet hodeš grešiti, in se ne bojiš pravične roke božje, ker te še ni zadela. Ali mar misliš ujiti sodbi božji? Poslušaj, kaj nas sv. pismo uči: „Ne reci, grešil sem, in nič žalega se mi ni pripetilo, božja jeza naglo pride.“

Ozri se in poglej, koliko ubogih, koliko revnih, koliko jih je v sramoti? Ali mar vsi po nedolžnem terpijo? Koliko kersanskih bratov, ki brez vere, poštenosti in brez vse tolažbe životarijo, da človeku se v serce usmilijo; koliko hčer žalostnih in objokanih, ktere so napred poštenost in sram zgubile, in jih zdaj strašne nadloge stiskajo. Tudi te in uni so bili svoje dni zdravi, veseli, srečni in niso verjeli, da bi jim mogli priti takšni dnevi. Grešili so, kakor ti, in zadela jih je pravična roka božja; kakor nje bo zadela tudi tebe: „Bog tukaj vseh ne kaznuje, temuč le nektere, da drugim čas za pokoro pusti“, pravi sv. Krizostom. Tudi tvojih veselih dni bo konec, nastopili bojo žalostni dni, nobena človeška moč te jih ne bode ubranila. Zatoraj ozri se in daj se posvariti! Bog ti pošilja sreče in nesreče, da te že tukaj plačuje in kaznuje, da te zmodri in poboljša. Oh ne odvernimo svojih oči od te sodbe, da uidemo božji sodbi tam v večnosti.

S k l e p.

Bog je neskončno usmiljen; pa njegovo usmiljenje se le skazuje na tem svetu. Iz samega usmiljenja nam je že na tem svetu sodnike postavil, ki nas sodijo v njegovem imenu. Božjo sodbo opravlja deželjska oblast; zatoraj bodimo vselej in radi pokorni; božjo sodbo oznanuje naša vest; zatoraj jo zvesto poslušajmo; božjo sodbo nam oklicujejo sreče in nesreče, ki zadevajo cele ljudstva in posamezne ljudi; zatoraj odprimo oči, ne bodimo slepi vsred belega dnu! Po teh treh sodbah sami sebe tukaj sodimo, kjer nam še prijazno smehlja solnce milosti božje, da tam v večnosti sojeni ne bomo, kjer nas bo sodila ostra pravica božja! Amen.

Pridiga za šesto nedeljo po binkoštih.

57, 65 (Sedem koscev dušne hrane; govoril gosp. †)

„Jezus jih je vprašal: Koliko imate kruhov? Oni so rekli: sedem.“ Mark. 8, 6.

V v o d.

Ravno je bil Jezus gluhega muteca ozdravil, da je tanjko slišal in gladko govoril. Od ust do ust je šla njegova hvala po

deželi. Čuda ljudi je za Jezusom derlo, ga vidit, poslušat ali kako dobroto od njega sprosit. — Svojim učencem v tihem in samotnem kraju ložej božje resnice razlagat, in z njimi božjo službo obhajati, se je v puščavo podal. Ljudem pa tudi v puščavo ni predalec, in veliko jih pride za Jezusom. Jezus odpre svoje usta in jih uči nebeških nauk; ljudje poslušajo celih tri dni tako tanjko in tako goreče, da jesti in piti pozabijo. Jezus pa jih ni zabil, on je storil veliki čudež, ki ga današnje sv. evangelje pripoveduje. On svoje učence pokliče, jim trume ljudi pokaže in pravi: „Usmilijo se mi ubogi ljudje; sirote nimajo kaj jesti. Že tri dni so pri nas; ako jih lačnih pustimo domu iti, na potu onemagajo in opešajo, zakaj nekteri so od daleč doma.“ Še učenci si niso v misel vzeli, kaj hoče Jezus storiti. Žalostnega serca so djali: „Kdo bi jih toliko v tem pustnem kraju nasitil; kje bomo toliko jedi vzeli?“ Jezus pa popraša učence: „koliko kruhov imate?“ „Sedem, mu odgovorijo; ali kaj bo tolikim? Še drobtine lačen dobil ne bo.“ In glejte! Jezus ukaže množicam naj se okoli po tleh usedejo. Sedelo je samih mož nad štiri tавžent. Vse je tiho, vse gleda in čaka, kaj sedaj bo. Jezus vzame sedmero kruhov v svoje presvete roke, povzdigne v nebesa svoje oči, se zahvali, začne kruhe lomiti, in dajati svojim učencem, naj bi postregli ljudem. Zraven je še bilo nekaj ribic; tudi te je blagodaril in ukazal med ljudi jih deliti; in oh čuda! vsi so jedli in se nasitili, zraven pa še sedem jerbazov samih koscev nabrali, ki so jim od sedem kruhov ostali. — Tako je Jezus najpred svoje poslušavce učil, — jim lomil kruh večnega življenja in jim delil nebeško hrano za neumerjočo dušo. Preden jih pa od sebe pusti, je tudi čudovitno hrano za umerljive trupla pomnožil, — in jim postregel telesne hrane. Velika dobrota je bila ta, da jih Jezus ni lačnih od sebe spustil, da jih je čudovitno nasitil; pa še večjo dobroto jim je skazal s tem, da je njih dušo nasitil z nebeškim naukom, in jim postregel kruha večnega življenja. Tudi jaz bi danes rad vaše duše nasitil in vam podal dušne hrane, ki vas redi na potu do svetih nebes. Zatoraj vam danes podam:

„Sedmero kruhov za dušno hrano.“

Rada in zvesto je poslušala truma; radi in zvesto poslušajte tudi vi!

Tudi mi poslušajmo, kot gospodinja — dušne hrane, in ravno danes hvalim gospodinjico — 7 koscev dušne hrane —

Jezus je rekel: „Pripravljajte si ne le hrane ali jedi, ktera mine, ampak živež, ki ostane v večno življenje“, Jan. 6, 27. Od tega živeža, ki ostane v večno življenje, vam podam danes sedmero kruhov. — Pervi kruh je:

1. Poslušajte radi besedo božjo.

Imejte vselej, kader v cerkev pridete, pravo ukaželjno serce.

Množica današnjega sv. evangelja vam daja lep izgled. Od daleč so bli ljudje prišli k temu, poslušat njegove nebeske resnice, in s toliko gorečnostjo so jih poslušali, da so tačas na vse svoje druge potrebe pozabili. In zares, kdo bi tega rad ne poslušal, kar nam zamore pomagati večno krono v nebesih doseči! Beseda božja je glas iz nebes, ki nas tje gor vabi in nam kaže tisto veselje že od daleč, ki nam je v nebesih pripravljeno; nam kaže pa tudi tisti pot, tiste pripomočke, po katerih ga enkrat doseči zamoremo. — V sv. pismu starega testamenta berem, da je Mojzes na posebno vižo skerbela zato, da so Izraelci čisti in brez madeža na svojem truplu božjo službo obhajali. Pred vrati sv. šotora je postavil posodbo z vodo, da se je vsak, kateri je v šotor pred obličje božje stopiti hotel, poprej kakor v špeglu ali ogledalu pogledal, da bi v licu kje zamazan ali neosnažen bil. Če je Mojzes zapovedal, da mora vsak Izraelc na svojem truplu čist in snažen biti, kader pride Boga molit; kolikoveč nam pa Bog sam zapove, da bi čisti in brez madeža bili na svoji duši, kader pridemo Njega molit in častit v njegov sveti tempel. In glejte! beseda božja je tisto dušno ogledalo, v katerem se vidimo, kakšni da smo na svoji duši. V to ogledalo se radi in večkrat ogledujmo, to je: besedo božjo radi poslušajmo; zakaj tajista nam pove, kaj nam še pomanjkuje, da še nismo zadosti lepi in čisti na duši; nam pa tudi pove, kaj storiti imamo, da naše duše, naše serca očistimo, in pred Bogom lepi in Njemu dopadljivi postanemo. —

2. Mislite povsod na pričujočnost božjo.

Množica je vsa vesela poslušala Jezusove nauke, željno mu je pristregla vsako besedo, ki je prišla iz Njegovih svetih ust. Tako gorečnost je tedaj ta množica skazala v prico Jezusa, učenika božjega, v prico taistega, ki je Gospod čez nebo in zemljo. Glejte, ljubi kristjani! čeravno Jezusa ne vidimo več med nami v človeški podobi, čeravno ne moremo več k Njemu priti, da bi

iz njegovih ust nauke božje zaslišali; tako je vendar še dandanešnji med nami pricujoč, povsod, kamorkoli gremo, kjer koli se znajdemo, na vsakem kraju je pri nas. Mislino toraj večkrat na Njega. Kader se na kakem potu znajdemo, nismo sami; Bog je naš ljubeznivi tovarš, in njegov sv. angel naš dušni varh. Kader delamo in se putimo, nismo sami; Bog je pri nas. On nas gleda, kader kaj delamo—in izakega namena delo opravljamo. Kader nas kaj hudega zadene, kader se morebiti na bolni postelji znajdemo, nismo sami, Bog je pri nas. On nas gleda, kako mi kaj terpimo in Njegovo obiskanje sprejemamo. Kader se v samoti znajdemo, dalec od ljudi, in bomo morebiti v greh napeljevani — nismo sami; ampak Bog je pri nas; njegove oči so vedno v nas uperte, njegova roka je vedno nad nami. Bog nas gleda, kako kaj svoje skušnjave premagujemo — kako se kaj vojskujemo zoper sovražnike našega zveličanja. Glejte! kjer se koli znajdemo, doma ali na potu, v domači ali tuji deželi, na skrivnem ali očitnem kraju, ali smo sami ali v tovaršiji, ali je po noci ali po dnevi: vselej in povsod je ljubeznivi Bog pri nas, ki vidi vse, karkoli delamo, ki sliši vse, karkoli govorimo, ki vidi tudi v naše serca, karkoli mislimo in poželimo. Njemu je vse odkrito in znano, Njemu je tema kakor beli dan. Zapišite si, ljubi moji! te nauke prav globoko v serce, in gotovo vas bodo veliko grehov varovali, in k veliko dobremu napeljevali. Lepe so besede, ki jih je govoril brumni David, rekoč: „Vse tvoje zapovedi in spričevanje bom izpolnil, ker so vsi moji poti pred tvojim obličjem.“ Ps. 118.

3. Vsak dan z Bogom začnimo in z Bogom ga končajmo.

Vsako jutro se Bogu v roke podajmo, se Mariji priporočimo in našemu zvestemu angelu varhu. Vse storimo v imenu božjem, Bogu k časti, nam pa v zveličanje.—Večkrat čez dan svoje misli, svoje serca k Bogu povzdigujemo. To nas bo v dobrem mocno podpiralo. In na večer, kader smo delo končali, Bogu vse misli, besede, djanja, terpljenje in težave celega dneva v dar prinesimo in se njemu zopet v roke podajmo; tako bomo vsak dan našega življenja dobro obracali v Njegovo čast, našim dušam pa služili vecno zveličanje. Kolike skrivne moci ima pobožna molitva, pricate nam sledeče dogodbi, (ki smo ju brali v „Drobtinah leta 1853.“) V verli Cilerski dolini na Tirolskem uglela popotnik

na robu sterne pečine železen križ; in če pobaraš, kaj to znamnje pomeni, bodo ti prebivavci tistega kraja tole povedali. V bližnej bajtici so pred enimi letmi pobožni ljudi prebivali, katerim dober Bog ni velikega premoženja, pa zadovoljno, veselo serce, pa lepo šako bogabojecih otrocicev dal. Prigodilo se je, da pride oče neko opoldne poprej h kosilu na dom, kakor je drugekrat bila njemu navada. Zaklice deco jest, ki so si brez vse skerbi zunaj bajte veselo igrali, in kedar k mizi doidejo, vsi cedno pred jedjo roke povzdignejo in molijo, kakor je njih šega bila. Ravno za žlice primejo, kar strašno gromenje zacujejo, in pa tolsti prah skoz okna ugledajo, ki se krog njih bajte vali. Kadar skoz okno polukajo, strahoma vidijo grozno veliko pečino na ravno tistej trati ležati, na kateri so se deca poprej igrali. Ravno v tistej dobi, ko so molili, se je pecina ravno nad bajto odrušila in na bajto zatocila; pa na debeli, mocni bukvi obteci, in se na stran bajte zavalila, kder ni nobene škode storila. — Stariši in otroci pokleknejo, ter Boga goreče zahvalijo, da jih je smerti rešil. V zahvalen spomin so postavili železen križ.

Veliko let je po tem minulo, prebivavci so tisto dolino popustili in se na Avstrijsko preselili; tudi otroci so lepo odrastli in bili starišev veselje. Hčer je materi pridno delati pomagala, starej sin je šel na vojsko in kajti je dobro brati in pisati znal, je hitro desetnik postal. S starejšo sestro sta se naj raje imela; in ko se je v žold podal, mu je naj ljubšo stvar dala, katero je imela: molitvine knjižice, ktere ji je bila usmiljena gospodicna darovala, in mu je priserčno naročila, naj prav pogosto na te bukvice moli. Zvesto je njeno prošnjo dopolnil, in jih je povsodi v vojaški torbici s seboj nosil. —

Kedar so se leta 1848 Italiani spuntali, nad cesarske vojšake padli, in so cesarski iz Milana potegnili, je mlad Tirolec ravno v zadni versti bil. Eden puntarskih Lahov, kateri so za cesarskimi četami strelali, na verlega mladenca pomeri, da bi ga ustrelil, zadene ravno njegovo torbico, ali svincata krogla ravno v molitnih knjižicah obteci. Pobožne Mine bukvice so dragemu bratu življenje ohranile. — Moli rad, moli

v nevaršini, in se zlega ne boj. „Padali bodo na desnici, padali na tvoji levici: angel Gospodov bo te varval.“

4. Večkrat se spominjajte na besede Jezusa: „Eno je potrebno“, svojo dušo zvelicati.

Veliko stanov je na svetu in mnogotere so dolžnosti in opravila, ki jih dopolniti imajo. Pa naj bo clovek v stanu, v katerem hoče, naj ima opravila, kakoršne hoče, eno opravilo je med vsemi drugimi naj pervo, naj imenitniše: Bogu služiti in svojo dušo zvelicati. Če pa clovek vse drugo zvesto dopolni; če si skoz svojo pridnost pridobi bogastvo in premoženje celega sveta; če skoz svojo prebrisano glavo naj vecjo čast in hvalo doseže, ki nam jo svet dati zamore, če pa na Boga, na večnost pozabi in za svojo dušo nič ne skerbi; je vendar pred Bogom velik revež, in za celo večnost zgubljen. — Neki kralj na jutrovem je imel prav zvestega služabnika, ki ga je tudi prav rad imel. Služabnik hudo zboli; sam kralj ga pride obiskat, in mu reče, že skoraj umirajočemu: Prosi od mene, karkoli hočeš, in jaz ti bom dal. Služabnik si en malo pomisli, in reče: Kralj! samo eno vas prosim, dajte mi, da bom eno leto živel, ali saj en mesec, ali saj en dan še. Kralj se žalosten k njemu oberne in reče: Tega ti jaz ne morem dati. Zdaj služabnik globoko izdihne, rekoč: Sem bil pač bedak, da sem tebi, tako slabemu kralju tako zvesto služil; zdaj mi pa še za en dan mojega življenja podaljšati ne moreš. Bi bil pač rajši tistemu kralju tako zvesto služil, ki mi za zvesto službo življenje večno — življenje brez konca dati zamore! — Skerbimo zato, ljubi moji! da tudi mi enkrat na smertni postelji tako zdihovali ne bomo! Zatoraj služimo prav zvesto našemu nebeškemu kralju Jezusu Kristusu; skerbimo pred vsem drugim za zveličanje naše duše. Če to storimo: se nam smertne ure bati ne bo. Vse nas bo zapustilo: Jezus pa nas bo milostljivo k sebi vsel. —

5. Vsak dan sprašujte svojo vest.

Naj boljši pomoček pobožnega življenja je — večkrat — ali vsak vecer pred spanjem svojo vest izpraševati. Naša vest — to so bukve, v katerih so misli, želje, besede, v djanja in nehanja celega dneva zapisane. Kader smo že vse drugo delo končali, vzemimo še te bukve v svoje roke in preberimo

jih pridno, tudi brez luči, v temi jih znamo brati. Te bukve nam bodo povedale, ali smo pretečeni dan prav živeli ali pa ne; ali je pretečeni dan za nas ena stopnja bližej nebes ali pekla. In če nam naša vest nobene velike pregrehe ne ocita: zahvalimo Boga prav lepo za to gnado, da nas je greha obvaroval. Če pa najdemo v bukvah svoje vesti zapisano, da smo čez dan morebiti večkrat Boga razžalili: o takrat pa izserca obžalujmo svoje hudobije in obljubimo terdno, da se tega zanaprej varovati hocemo. In gotovo bomo v brumnem življenju lepo napredovali; in če bomo vsak dan sami sebe prav oostro sodili: bomo pa enkrat milostljivo sodbo našli pri — Jezusu! —

6. Večkrat se spovejte svojih grehov, in pogosto prejemljite Jezusa v zakramentu presv. rešnjega Telesa.

Samo svojo vest izpraševati vsak dan, še ni zadosti; treba se je tudi svojih grehov spovedati, in svojo vest očititi v studencu sv. pokore. Kader vas kak velik greh na vesti teži: o ne odlagajte spovedi na veliko noč — na adventni čas; ampak pri prvi priložnosti se z Bogom spravite. Zakaj nevarno, nevarno je, v smertnem grehu živeti, ker takrat duša le še na eni niti visi nad strašnim ognjem večnega pogubljenja. Pa tudi zavolj malih grehov delj je dobro, se večkrat spovedati, po izgledu svetnikov, od katerih so nekteri vsak teden, ja clo nekteri vsak dan se svojih malih pregreškov obtožili in pred Bogom odpuščenje zadobili. Sv. Krizostom je opominjal svoje poslušavce, da kolikorkrat Boga z grehi razžalijo, naj tudi k sv. spovedi pristopijo: „Jaz sem noc in dan pripravljen, je rekel, vas spovedati. Če se pa primeri, da kdo po noci greši, pridite in zbudite me spanja in izpovedal vas bom.“ Hom. 10. in Math. Ravno ta svetnik govori z naj vecjo nevoljo od tistih, ki so le o sv. treh kraljih, o veliki noci, o božicu k sv. obhajilu pristopili. Hom. 21. od Antioh. — Večkrat ko sv. zakramente vredno prejmete: lepši ste na svoji duši. In če to dušno lepoto skerbno ohranite: smete terdno zaupati, da se bo vaša cista duša enkrat z čistim ženinom Jezusom združila, in se pri njem na nebeški svatovšini vekomaj veselila. —

7. Ne odlagajmo od danes do jutra, se na pravi pot proti nebesom podati.

Kar danes lahko storimo, ne odlagajmo na jutre. Kar danes zamudimo, je morebiti na večno zamujeno. Potok našega življenja hitro naprej teče proti vecnosti; hitro tudi mi storimo vse to, kar nam k srečni vecnosti pripomagati zmore. — V nekih bukvah sem prigodbo bral in taisto vam še hočem povedati. Neka udova, Juvenalis po imenu, se je pred svojim kraljem pritožila, da že njena pravda tri leta teče, pa še zdaj ni dokončana, kar bi se vendar v dveh dnevih lahko zgodilo. Kralj poklice sodnike pred se in jim zapove, da imajo pravdo te udove tako hitro dokončati, kakor le mogoče je. In kakor je udova rekla, so pravdo tudi dokončali v dveh dnevih. Kralj jih zopet pred se poklice. Sodniki, ki so svojo pravdo tako hitro dognali, z veseljem pred kralja stopijo, ker so mislili, kako jih za to pohvalil bo. Kralj jih pa praša: kako je to, da ste zdaj to pravdo v dveh dnevih sklenili, kar poprej v treh letih storili niste. In oni mu odgovorijo: Ker nam je tvoja visokost to zapovedala. Kralj pa rece: Kader sem vas sodnike postavil, ali vam nisem takrat vso skerb izročil, posebno skerb in pravico za udove? — Smert ste zaslužili, ker ste rec, ki bi se bila v dveh dnevih lahko storila, pa tri leta odlagali, jo dognati. In pri prici so bili ob glavo djani. — Ljubi moji! tudi nam je nebeški kralj eno skerb zročil — za našo dušo skerbeti, in vsak dan za naše zvelicanje delati. Zakaj pa tedaj odlagamo to dolžnost — od danes do jutra; morebiti ne tri leta že — ampak že dolgo dolgo casa? — In vendar je jutrešni dan negotov; — danes tedaj zacnimo in ne odlagajmo več, kar se le z veliko nevarnostjo odložiti zna. Danes smo še zdravi — jutre že morebiti mertvi. Koliko imamo takih izgledov! — Zatoraj hitro zacnimo prav zvesto Bogu služiti, da nas enkrat nebeški kralj zavergel in v večno smert potisnil ne bo. „Delajmo, dokler je dan, pride noc, da delaťi ne bo več mogoče“, Jezus govori. —

S k l e p.

Ljubi poslušavci moji! Glejte, kako lepo in veselo stoji žito na polju. Spet je storil vsemogočni, usmiljeni Oče nebeški velik čudež, pomnožil je zernica, ki smo jih v zemljo vergli. Spet bomo imeli jesti; Bog bodi zahvaljen! Pa kaj bi pomagalo, ako bi le skerbili za truplo, se veselili le samo telesnega kruha: Kaj pomaga človeku, da si cel svet pridobi, na svoji duši pa škode terpi? Ne zabimo tudi neumerjoče duše, in tega, kar jo čaka: smert in sodba, nebesa in pekel. Usmiljeni Jezus nam je tudi zapustil dušne hrane, njegov sveti nauk je tista jed, ki nas živi in redi za večno življenje. Od njegove nebeške hrane sem vam danes izbral le sedmero koscev in vam jih podal. Oh lepo vas prosim, ne zaverzite jih, velik greh je kruh in krušne drobtince pod mizo metati in teptati. Mi Slovenci vsako drobtinco hitro poberemo in lepo poljubimo. Še veči greh bi bil, drobtince nebeških naukov pod noge metati in teptati. Le radi se spominjajte sedmerih kruhov, ki sem jih vam podal: „Kdor je od tega kruha, bo živel vekomaj!“ Ti pa o usmiljeni Jezus! ki si sedmere kruhe danes požegnal in množico ž njimi čudnovito nasitil: požegnaj tudi moje slabo govorjenje, da bojo tudi ti moji sedmeri kruhi mojim poslušavcem služili v večno življenje! Amen.

Pridiga za sedmo nedeljo po binkoštih.

8. 58 (Nauki krivih prerokov; govoril gosp. †)

„Varujte se lažnjivih prerokov, kateri pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi.“ Mat. 7, 15.

V v o d.

Svoje učence večne nesreče zavarovati, jih je Jezus prijazno posvaril, rekoč: „Varujte se lažnjivih prerokov, kateri pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi! Po njih sadu jih bote spoznali.“ Ali da bote besede danesnjega sv. evangelja in svarjenje, ki ga zapopada, prav zastopili, vam hočem povedati, pri kateri priložnosti je Jezus te

besede govoril. Jezus je enkrat na neki gori učil in je med drugimi lepimi nauki posebno tudi priporočal, po pravem potu proti nebesom hoditi. Rekel je: „Pojdite noter skoz ozke vrata; zakaj vrata so široke, in pot je prostoren, kateri pelje v pogubljenje, in veliko jih je, kateri po njem noter hodijo. Kako ozke so pa vrata, in tesen pot, kateri pelje v življenje, in malo jih je, kateri ga najdejo.“ In ko je to govoril, je še pristavil to posvarjenje, rekoč: Varujte se lažnjivih prerokov, kateri pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotrej pa so zgrabljivi volkovi.“ Zdaj bote pa zastopili, kaj to svarjenje pomeni. Jezus je hotel reči: Zveličanje doseči, ni ravno tako lahko, kakor nekteri mislijo; zakaj pot zveličanja je ozek pot, in se je treba zvesto varovati, da se ne zgubi; vrata, skoz ktere se v nebesa gre, so ozke in tesne, treba si je veliko prizadevati, skoz tiste priti;—hočem vam dati znamnje, da bote spoznali, kateri je tisti široki pot, ki v pogubljenje pelja, in ktera je tista ozka steza, ki proti nebesom derži. — Po poti, ki v pogubljenje pelja, jih veliko hodi; po ozki stezi pa, ki v nebesa pelja, jih le malo gre; to tedaj, kakor večidel ljudje živijo, je pot pogubljenja in le to, kakor jih manjši del živi, je pravi pot proti večnemu zveličanju. Zvolite si tedaj ozki pot, in prizadevajte si, skoz ozke vrata noter iti; varujte se takih ljudi, ki vam pravijo, da je v nebesa priti tako lahka reč; kateri vam krive nauke oznanujejo, kar človeku scer rado dopade; kar vas pa v večno nesreco pripeljalo bo, če tim lažnjivim naukom verujete in po njih živite. — Tudi dandanešnji se ne manjka takih lažnjivih prerokov, ki vse sorte krive nauke med ljudi trosijo, ki pravijo tudi dandanešnji, da ni že ravno tako težko, večno zveličanje doseči, kakor se nekteri tega bojijo.

Ljubi poslušavci moji! Veliko krivih prerokov lazi tudi med nami okoli, oni trosijo lažnjive nauke med ljudi, jih motijo in v večno pogubljenje zapeljujejo. Veliko je ogoljfanih in zapeljanih tudi med nami; oh globoko globoko v serce se mi smilijo! Zatoraj hočem vam danes pokazati:

„Nektere nauke krivih prerokov, da jih poznate in se jih varujete.“ Dobre ovčice poslušajo rade in zvesto glas svojega pastirja; poslušajte!

Razlaga.

Novi časi nam so splodili tudi veliko novih prerokov, ki gerdo krivico in ostudno laž po svetu trosijo. Jih je toliko, da vam vseh naštetih ne morem; pokažem vam le nekatere, poslušajte, kaj ti pravijo.

1. Nekteri pravijo: Bog ni tako ojster, kakor si ga ljudje mislijo. On ne bo človeka zaverigel tako lahko; On, ki je večna ljubezen in milost, tudi človeka nesrečnega viditi ne more.

Kteri tako govorijo, so lažnjivi preroki, ki se jih je treba varovati. Tako govorjenje se grešniku res dopada in začne misliti: res da je Bog milostljiv — mi bo že grehe odpustil; kaj bi se že greha toliko bal in si iz njega toliko toliko vest delal. In tako se da zapeljati. Ta zapeljivi nauka v grešno spanje sladko zaziblje, iz kterege se brez posebne gnade božje zbuditi več ne dá. — Res je to, ljubi moji! nad tem ne smete dvomiti: Bog je sama ljubezen in neskončna milost. On ne želi, da bi se clovek pogubil; ampak želi, kakor nas sv. pismo zagotovi, da bi vsi ljudje zvelicani bili. Ali Bog pa ni samo neskončno milostljiv: On je tudi neskončno pravicen. On zares grešniku večkrat dolgo prizanaša, ker čaka na njegovo poboljšanje. On prizanaša, ker je neskončno milostljiv; ali on pa vse hudo kaznuje po zasluženju, ce ne na tem — gotovo in še hujše pa — na unem svetu. On mora to hudo kaznovati, ker je naj svetejši in naj pravicnejši Bog. Poslušajte, kako pravični Bog včasih terdovratnega grešnika naglo zagrabi.

Enkrat so potovali trije tovarši, in šli od Suhe na Jelenico. Po potu gredé jih vjame strašno vreme; cerni oblaki se podé od vseh strani, in kmalo se dan v noč zavije; začne se bliskati in grometi, loca suje in strela zdaj tu zdaj tam vreže; tako da trije tovarši vsi preplašeni beže, in se ustopijo pod neko drevo — ali kaj! ko jim nič pomagalo ni; kajti dež je lil, kakor o dnevih Noeta, ko je Bog zemljo potopil, in strele so švigale tako blizo njih, da so vsi trije se tresli kakor list na drevu, in če dalje vecja groza jih napada. Bili so namreč vsi trije malovredneži in hudi razbojniki, ki

so že mnogo grehov na vesti imeli; in zdelo se jim je, kakor bi nekdo v černih oblakih se grozil nad njimi in velel: „Udri, vsekaj ga! kajti dozorel je!“ — in tresk! strela vreže, in eden zmed njih se zgrudi, in mrtev na tleh leži.

„Šent in plent!“ pravi Miha, „to niso nobene šale. Lenarta je že hudič vzel — Luka! kaj pa z nama bo? tudi mi dva sva zrela že.“

Luka. „Oh! kako meni serce klopoče, in zdi se mi, da mi smert že za žilo šlata. Miha idi kamor hočeš; jaz grem, in ako me Bog še pri življenju ohrani, hocem ves drugacen biti.“

Miha. Tega pa ne, Luka! jaz te ne spustim. Skupaj sva živela, skupaj ropala in divjala; toraj ako greš, boš vidil, kaj bo.“

Luka. „Kaj bom vidil? — Mar nisi ti pri vsakem hudodelu prvi bil? kolikokrat že sem se ti ustavil, pa si vselej me tako dolgo naganjal, da sem zopet na slabe pota se podal.“

Miha. „Res da svetnik ravno nobeden nisem; ali tudi ti, Luka! nisi veliko bolji. Kar hudobije zadene, mislim da sva brata, in eden drugemu ne moreva kaj oponositi; zatoraj tudi v prihodne skupaj ostaniva.“

Ali Luka meni nič tebi nič jo iz pod drevesa vlije, Miha za njim. Po polju semtertje se klatita in lovita, dokler se zopet nebo stemni, in v černih oblakih se nekdo zopet oglasi in veli! „Udri, vsekaj ga! kajti dozorel je!“ — in tresk! strela drugič vreže, in Miha se zverne in se ne gane več.

„Oce nebeški! zdihne Luka in se prekriževati začne, „to je strašno, to je neznano — zdaj vidim, da zavoljo nas treh se je to hudo vreme privleklo, in na naše glave so strele poslane. O Bog! ki si usmiljen, prizanesi mi le zdaj še, in obljudim ti, da nič več te ne bom tako žalil.“

Ali zopet se temni, zopet črni oblaki nakopičijo, in bližej in bližej gromi in treska. „Za božjo voljo!“ zavpije Luka, se trese na vseh udih, pade na svoje kolena, klepeče zobmi, kakor kdo, ki prav hudo merzlico ima, in jecla že skoraj na pol mrtev: „Pod tvojo pomoč in brambo pribežim . . . o sv. božja porodnica . . .“

In tretjikrat se sliši glas: Udri, vsekaj ga! — Ali odgovori mu drug glas: „Ne smem, ne smem! ker kliče Mater božjo na pomoč.“

Na to vse potihne, nebo se razvedri, in sonce tak prijazno sveti, kakor bi se nicesar zgodilo ne bilo; Luka pa čudno vesel se zopet dihati upa, ustane, zapusti nemudoma grešne pota, resnično pokoro delati začne, in postane lep izgled pobožnosti vsem, ki so ga poznali.

Bog je res usmiljen, pa tudi pravičen, in včasih naglo zadene. Zatoraj joh in gorje grešniku, ki takim prerokom veruje. Kdor takim krivim naukom verjame in se le na božjo milost zanaša, na božjo pravičnost pa pozabi: zgubi strah božji, ki je začetek modrosti; zgubi strah pred grehom, ker se nobene kazni ne boji; bo pa tudi v svojih grehih enkrat žalosten konec vzel, kakor pismo govori: Konec greha je večna smert.

2. Nekteri pravijo: „Še ni vse to že tak velik greh, kakor duhovni pravijo; če tudi včasih nekako veselje zavživam; saj tak velik ali smerten greh vendar ni. Tistih se je treba varovati; pa zavolj vsake male reči se že ni toliko bati.

Te besede ljudem zopet prav dopadajo in radi jim verjamejo, posebno tisti, ki jih kaka posebna grešna navada ukle njene derži. Res je, ljubi moji! človek sme gotovo tudi vesel biti, kader je veselja čas. Ali tvoje veselje mora nedolžno in pošteno biti. Tako veselje nam priporoča tudi sv. Pavl, ki pravi: Veselite se, in zopet vam rečem, veselite se; ali vaše veselje mora biti v Gospodu. Če vam pa duhovni grešno prepovedujejo in tisto za greh štejejo: delajo to po božjem povelji — po nauku sv. evangelja. Če pa tim naukom ne verjame, bote pogubljeni; kakor pravi Jezus sam: „Kdor ne verje, je že sojen.“ — Res je tudi, da ni že vsaka reč hitro smerten greh. Tega tudi Bog ne daj. Pa prašam vas: Ali zamoremo vselej gotovo zvedeti, če je kak greh — smerten ali odpustljiv greh — ali zamoremo na tanko dolociti, koliko smemo grešiti, da je samo še majhen greh in kje se veliki greh že začne? — Tega mi ne vemo. Ali samo to mi dobro vemo, da božja sodba čez naše grehe je cisto drugaca, kakor pa cloveška sodba. Kar se nam mala reč, majhen greh dozdeva; je pred naj svetejšim Bogom že morebiti velika gnusoba. Zakaj neskončno sveti Bog vse

*Jezus. ki je v soboto Jezus
Hoga. misli, da je god pravi
Mazovci sta v obli. — Javaj.*

hudo — veliko in malo — iz serca sovraži. — Nekteri na kake grešne misli in želje malo ali clo nič ne porajtajo in jih večkrat — naj bodo še tako gerde in nespodobne, še za male grehe štejejo. Takim nevem nič drugega povedati, kakor nauk Jezusov, njegove lastne besede jim pred oči postavim: „Kdor ženo svojega bližnjega nesramno pogleda, in jo v sercu poželi, je že v svojem sercu ž njo prešestoval“; samo skoz svoje misli in poželenje je tako grešil, kakor da bi greh prešestovanja bil v djanji doprinesel. Zdaj pa sami sodite: Ali so nespodobne misli in želje veliki ali mali greh, na ktere ljudje večkrat nič ne porajtajo. Kdor vam tedaj pravi, da ni že vsaka reč, naj že bo ravno nespodobna, vselej in hitro smerten greh; te ali une reči se že ni treba toliko varovati; to ali uno reč si človek slobodno privoši — brez velikega greha: takim ne verjemite. Lažnjivi preroški so, pred kterimi nas Jezus svari. —

3. Nekteri pravijo: „Dokler smo mladi, moramo prav veselo živeti in si vse privošiti, kar si serce poželi; kader bomo pa enkrat stari, takrat bomo pa pokoro delali. Kdor je na svetu, mora tudi s tem svetom živeti. Bog gotovo ne tirja, da bi že morali zmiraj žalostno živeti in si nobenega veselja ne privošiti.“

Te lažnjive besede posveten človek kaj rad posluša; taki nauki mu kaj radi k sercu grejo in bolj jim verjame, kakor celemu sv. pismu. Ali da bote spoznali, kako zapeljivi, pa tudi lažnjivi ti nauki so, vas samo prašam: Kje pa stoji zapisano, da tajisti, ki se v svoji mladosti po vseh lužah pregrešnega veselja valja, da bo enkrat starosti docakal, v kteri se misli pokoriti? — Koliko je razujzdanih mladih ljudi, ki jih v sredi njih pohujšljivega življenja prezgodna smert pokosi! To je tedaj velika prederznost, misliti: Kaj, če že v moji mladosti nekoliko posvetno živim, bom pa že na svojo starost pokoro delal. In ravno tiste, ki kaj takega govorijo, Bog večidelj kaznuje, da jih starosti doživeti ne pripusti, ampak za časa jih potrebi iz tega sveta, kakor se ternje potrebi, poseka in v ogenj verže, da zgori. — Posvetni ljudi pravijo: „Bog gotovo ne tirja, da bi že morali zmirom tako živeti in si

nobenega veselja ne privošiti.“ Ali to je gerda laž, da bi življenje tistega žalostno bilo, ki se posvetnega zapeljivega veselja ogiblje in tistega nikolj ne privoši. Jaz pa pravim, da ravno tisti naj večje veselje zavživa, nar slajše veselje večkrat okusi, kateri se skerbno ogiblje vsega tega, kar posvetneži veselje in srečo imenujejo; kateri ni navezan na ta svet, na njegove dobrote in zapeljivosti, ampak navezan samo na svojega ljubeznivega prijatla — Jezusa, kteremu je svoje serce dal — navezan na ljubeznivo priateljico — Marijo devico, katero ljubi iz celega serca. Tak clovek nima žalostnega življenja, ce ravno veliko terpi, ce ga ravno vse zanicuje, je vendar v sercu vesel, ker Jezusa in Marijo v tistem nosi, ki mu mirno vest in cisto veselje v sercu delata. — Le pri Bogu je pravo, cisto veselje najti. Vse drugo veselje, ki se zauživa brez gnade božje in zoper božjo voljo: je goljufno in lažnjivo, dokler ga clovek zauživa, se mu sladko dozdeva; kader je pa zaužito — se pa rado v grenek pelin spremeni. — Zatoraj ne verjemite takim lažnjivim naukom, ki vam jih posvetni ljudje dajejo, kateri vas k vsakemu grešnemu veselju vabijo, vam sreco obetajo: dati je pa ne morejo. Lažnjivi preroki so, kterih se je treba varovati, kakor nas sam Jezus uči. —

4. Nekteri pravijo: „Kaj, ce že v tem grehu živim, saj nisem sam, tudi drugi tako živijo, kakor jaz; saj sploh ljudje tako živijo po svetu, ce bom zategadelj pogubljen, tako bodo tudi vsi drugi pogubljeni.“

Tako neumno govorjenje se večkrat sliši od posvetnih ljudi; s tem se hudobneži tolažijo in s to goljufno tolažbo še druge zapeljati hocejo. — Kaj je to za ena tolažba za grešnika, ce ni sam, ce so tudi drugi grešniki? — Če so tudi drugi grešniki: bodo pac tudi drugi pogubljeni, ce se ne spreobernejo. In ko bi tudi vsi ljudje v velikih hudobijah, v smertnih grehih živeli (kar se pa tako ne zgodi — zakaj še ima zmiraj Bog svoje zveste služabnike in služabnice), ko bi tudi vsi ljudje z grešnim svetom potegnili: ali bi morebiti Jezus svoje evangelje spremenil, ki grešnikom vecno pogubljenje žuga; ali bo On nehal pravicen sodnik biti; ali morebiti greha vec sovražil ne bo? — O ne; njegovo sveto evangelje ostane

vekomaj ravno taisto, kakor ga je učil; njegove besede ostanejo, če tudi se tudi ves svet spremeni; kakor sam pravi: „Resnično, resnično vam povem, zemlja in nebo bota prešla, moje besede pa ne bodo prešle.“ Trdno stoji tedaj pravčnost božja; trdno, nepremakljivo stoji resnica: Nespokorjeni grešnik mora enkrat pogubljen biti. Ali je eden, ali jih je tavežent, ali brez števila veliko: božja pravica se zgoditi mora. Zatoraj se ne smete, ljubi moji! s tem goljufnim naukom tolažiti, da niste sami, če hudobno živite. Če tedaj tako živite, kakor večidel ljudje živijo: tako ste ravno na tisti široki cesti, ki v pogubljenje pelja. Zakaj Jezus sam pravi: „Vrata so široke in pot je prostoren, kateri v pogubljenje pelja, in veliko jih je, kateri po njem noter hodijo.“ —

S k l e p.

Tako govorijo in učijo krivi in lažnjivi preroki. Jih je povsod dosti, in tudi po Slovenskem ne zmanjkuje. Svaril sem vas dosedaj, takih prerokov ne poslušati, se jih zvesto ogibati; hočem h koncu tudi vam, lažnjivi preroki eno — se ve da ne veselo — povedati. V nekem ne posebno velikem kraju na Slovenskem je bilo pred več leti dosti malovernih ali celo nevernih ljudi. Nek penzioniran častnik je bil v ta kraj bukve neverškega francozkega duha „bukve od natore (livre de la nature)“ prinesel in med svojimi znanci in sorodniki razznanil. Kmalo se je sad takega berila pokazal; mnogoteri za drugo pošteni so se začeli nekako nekeršansko obnašati; za božjo službo bolj merzle, za nauke sv. vere nemarne, sami sebi modre in prebrisane so se kazali, čistosti keršanske pa tudi niso nič spoštovali; drugim sicer njih pobožnosti niso naravnost grajali in pristudovali, pa nekako mogocno so na take kot na priproste oko pobešali. Pa človek obraca — Bog pa oberne; hudo in strašno se je pokazala roka božja. Perva kazen je zadela titega castnika, zasejevavca nevere; mertvega so našli na stranškem kraju; se ve, da je umerl brez luci in križa. Dva druga sta v nekaj letih sicer po kratki bolezni, pa brez znamenj pokore za njim šla. Tretji je bil sicer spovedan in v sv. olje djan; pa zavoljo neznane bolezni ni mogel svete popotnice prejeti; ta je bolj po nepremišljenosti med tisto družbo prišel. Četerti

se je pri ti priliki posmehoval rekoč: danes so našemu tovaršu čevlje za pot namazali (tako je govoril prederzno od zakramenta bolnikov); pa kmalo je sam brez duhovne pomoči umrl. Petega, ki je bil pred obilno bogat, je v revi nesnažna žival koncala, in ni hotel spovednika sprejeti. Dva brata sta oba v picli uri zdrava in mrtva bila, in s sv. oljem so jih komaj, pa morebiti že prepozno previdili. Eden tistih znanih je po unanjem videzu keršansko umrl.

Strašne so Jezusove besede pa resnične: „Gorje človeku, ki pohujšanje daje!“ Bog nas vsega tega milostljivo obvari. Vi pa, ljubi moji! varujte se takih lažljivih prerokov, nas sam Jezus opominja, kateri pridejo k vam v ovcejih oblacilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi; po njih sadu jih bote poznali. Ne verjamite jim, ne posnemajte jih! Ampak deržite se zvesto naukov vaše dobre matere katoliške cerkve; ona sama vas pravi pot proti nebesom uci. Ona sama pravi, „da nebeško kraljestvo silo terpi, in da le tisti, ki se posilijo, ga na se potegnejo“; ona nam pripo-roca, da ne bi tako živeli, kakor sploh ljudje živijo, ampak da bi s tistim majhnim številom izvoljenih potegnili, ki brumno, čedno in pošteno živijo in za Jezusom zvesto hodijo; za tem majhnim številom tudi mi potegnimo, in tako se bomo tudi enkrat s tistim veselili pri Jezusu! Amen.

Pridiga za osmo nedeljo po binkoštih.

58 (Krivični mamon; govoril M. H.)

„Delajte si prijatelje s krivičnim mamonom, da vas, kadar obnemagate, vzamejo v večne prebivališča. Luk. 16, 9.“

V v o d.

„Nek bogat mož, pripoveduje Jezus, je imel hišnika; ta je bil obdolžen pred njim, kakor da bi bil zapravljal njegovo premoženje. In ga je poklical in rekel mu: Kaj, to slišim od tebe? Daj odgovor od svojega hiševanja; zakaj posehmal ne boš več mogel gospodariti.“ Kakor tresk od jasnega neba zadene ta beseda nezvestega služabnika. Kako hoče odgovor, račun dajati od blaga, od dohodkov, ktere je prederzno zapravil? Zraven se ga pa loti

britka skerb, kaj storiti, kedar bo odstavljen dobre službe, s čem se živiti, kam iti? Razvajeni mož zdihuje: Kopati ne znam, ubogajme prositi me je pa sram. Zaviti krivicnik ne preudarja dolgo, nova zvijsca mu mora pomagati. Hitro poklice vse dolžnike svojega gospoda, prenaredi njih dolžne pisma, ter pravi prvemu: „Koliko si dolžen mojemu gospodu?“ „Sto cebrov olja“, odgovori dolžnik. Vzemi svoje pismo, vsedi se hitro in zapiši deset.“ In drugemu: „Ti pa, koliko si dolžen?“ Uni odgovori: „Sto starjev pšenice.“ „Vzemi svoje pismo in zapiši osem-deset.“ Tako si pridobivlja krivični hišnik prijatle, da ga v svoje hiše vzamejo, kadar bo hiševanja odstavljen. „In gospod je hvalil krivicnega hišnika, da je bil modro storil; zakaj otroci tega sveta so modrejši, kakor otroci luci v svojem rodu.“

Kristjani! ali smo prav slišali? krivični hišnik, zviti goljuf bi bil hvale vreden! Jaz odgovorim: Govor od krivicnega hišnika ni zgodba, temuč prilika, vpodoba; in po prilikah je Jezus rad nar imenitnejše resnice razkladal. Resnica, ktero Jezus v priliki krivicnega hišnika uči, je ta, da vse časno blago ni naše, temuč božje, od ktereга bomo morali enkrat odgovor dajati, da bi imeli kakor modri hišniki, s časom in blagom tako hiševati, da si ž njim nebesa prislužimo. To meni Jezus, kedar slednjic pristavi: „Delajte si prijatle s krivičnim mamonom, da nas, kedar obnemagate, vzamejo v večne prebivališča.“

Gotovo se marsikteremu med vami, ljubi moji! čudno zdi, da Jezus časno blago krivičen mamon imenuje in veli, s krivičnim bogastvom prijatlov za večnost si pridobivljati. Jaz hocem danes pokazati:

„Zakaj da se časno blago krivični mamon imenuje.“

Iz mojih besed bote pa tudi lahko spoznali, kako da se ima časno blago po božjej volji rabiti. Poslušajte!

Razlaga.

Veliko je bogatih in zamožnih ljudi, ki si svoje blago niso pravično in pošteno, temuč po krivici z goljufijo, tatvino, s krivim pričevanjem in z drugimi zvijskami pridobili. Njih blago se imenuje po pravici krivični mamon, in nima blagoslova in ostaje, zakaj že pri otrokih in nedolžnih vnukih se vecidel razkadi, da ne veš kam? Pa tudi blago in bogastvo, ki si ga človek po svo-

jej gospodarnosti in marljivosti, po svojej posebni umnosti in sreči pridobivlja, ali ktere po pravični dedšini dobi, se zna imenovati krivični mamon. (Vi me sterma gledate, ljubi poslušavci! ker vsako blago krivičen mamon imenujem, pa le poterpitate ter pazno poslušajte in prav mi bote dali) Posvetno blago je krivičen mamon:

1. Ker človeka rado zapeljuje misliti in obnašati se, kakor da bi bil on pravi gospod in posestnik svojega premoženja.

Človek velikokrat posvetno bogastvo za svoje popolno posestvo ima, s katerim sme počenjati in storiti, kar hoče; pa človek je v resnici le njegov hišnik in mora enkrat odgovor dajati, kako da ga je rabil. Da je človek le hišnik in nikar pravi posestnik posvetnega blaga, uci Jezus v današnjem evangelju: „Bil je bogat mož, ki je imel hišnika.“ Bogati mož je Bog. Njegove so nebesa in zemlja, in vse, kar je v nebesih je njegovo. Kdo pa je hišnik? Hišnik je človek. Njemu so zaupane razne dušne in telesne moči in dari, njemu je zaupano posvetno blago, hiše in polja in denar in druge reči. Ti darovi so nam le za čas tega zemljanskega življenja zaupani; enkrat poreče Gospod, od ktereга vse imamo, kteremu je vse lastno, tudi nam kakor nekda j evangeljskemu hišniku: „Daj odgovor od svojega hiševanja, zakaj zdaj boš moral vse časno zapustiti! Kaj stori hišnik? On razdeljuje premoženje svojega gospoda in si pridobivlja s krivičnim mamonom, in blagom svojega gospoda dobre prijatle in skerbi za dneve, kjer ne bo več mogel gospodariti. Tako moramo tudi mi storiti. Časno blago, ki ga imamo, naj je veliko ali majhno, naj se med bogate in premožne ali med bolj uboge štejemo — časno blago, ki ga imamo, ni naše, temuč božje, in mi smo le hišniki tega blaga. Dokler smo pa hišniki, moramo ž njim gospodariti in si ž njim prijatlov pridobivljati za tiste dni, kjer nam bo hiševanje odvzeto. Glej! ti moreš svoje blago rabiti za svoj in za živež svojih hišnih, tudi za zmerno in pošteno veselje svojih hišnih; ti moreš svoje blago obracati za dobro poducenje in keršansko omiko svojih otrok, za cast božjo in njegove cerkve; ti moreš svoje blago rabiti za uboge in potrebne, da zapuščenim sirotam in udovam v pomoč prideš, bornim delavcem dela daš in priskerbljuješ, da starim, slabim in bolnikom jedil, zdravil in postrežbe oskerbljuješ, in

bolehne, revne in nesrečne s svojim premoženjem podpiraš. Tako si napravljaš s krivičnim mamonom, to je s časnim blagom, ki ni tvoje, „zakladov za nebesa, katerih ne molj, ne rija ne snesta, in katerih tudi tatje ne skopljejo in ne kradejo.“ Mat. 6, 20. — Tako si nabiraš prijatlov v dan sodbe: Karkoli si nar manjšemu mojih storil, poreče Jezus, si meni storil. O srečni bogati, ki so modri hišniki svojega blaga, in po svojej dobrotljivosti radi podeljujejo svojim potrebnim bratom in sestram; že v tem življenju uživljajo nar čistejše in nar sladkejše veselje, in vsak: „Bog plačaj“, jim bo zapisan v bukve večnega življenja. — Pa koliko je kristjanov posvetnih in nemarnih, ki nikoli ne pomislijo, da so le hišniki, da bojo Gospodu vseh gospodov oster odgovor dajali od vsakega vinarja. Mamon, posvetno blago, človeka tako oslepi in skazi, da tega zabi; zatoraj se imenuje krivični mamon.

Posvetno blago se imenuje krivični mamon tudi zato:

2. Ker človeku veselje in zveličanje obeta, ki ga mu ne daje in mu ga ne zamore dati.

Že star ajdovsk pevec poje: „Kaj motiš, kam goniš človeške serca, prekleti glad zlata?“ Ja! zlato, denar, bogastvo je tudi, posebno današnjemu svetu nar večje blago, zapopadek in vrelec vsega zveličanja; denar, bogastvo so nevernemu svetu nebesa na zemlji. Za bogastvom jaha in dirja vse kar more; blaga in denarja si pridobiti, ni pretežko nobeno prizadevanje, noben trud in kedar se primeri, da kdo cil svojega prizadevanja, bogastvo doseže, — je mar srečen, potažen in zadovoljen? — Oh! prijatli moji, v bogastvu je skerb, otožnost in nepokoj, mirú in zadovoljnosti pa ni. ✕ Stala je zraven lepega poslopja majhna borna bajtica. / V poslopju prebiva imeniten prebogat mož, v bajtici pa ubog rokodelec. Ves bled in ostudjen hodi bogatin v svojih okinčanih jispah, in gleda nevošljivo na borno bajtico, kjer sliši rokodelca veselo prepevljati in vidi, kako da z ženo in z otroci prav zadovoljno živi. „Jaz ti hočem tvojo srečo greniti“, pravi bogatin sam pri sebi, napolni mošnjo z golimi zlati, in ko srečni rokodelec s svojimi sladko spi, stopi bogatec v nja bajtico, in obesi polno mošnjo na znotrajne hišne duri. Vesel in zdrav se zbudi rokodelec, najprej ko mlado jutro priseje. Ko svojo juterno molitev opravi, se podajo k svojemu navadnemu delu. Ali

kako se prestraši, ko v vežo stopi in težko mošnjo najde. Kaj mu je storiti? kam toliko denarja hraniti? kam je skriti, da žena in sosedi ne zvejo. Mož zakrije mošnjo v svojo posteljo, pravi da je bolen, se uleže in premišljuje v postelji, kaj z denarjem poceti? Tako obleži vec dni in gole skerbi zavoljo denarja in poležanja zboli. Dni in tedni preidejo, da bogatin ne sliši veselega prepev-ljanja iz sosedove bajtice, da ne vidi zadovoljnega oblicja bornega rokodelca, le njegovo ženo vidi včasih vso žalostno in objokano po njenih potrebnih potih hoditi. Poda se v bajtico sosedovo, in sliši, da je rokodelec bolen, on pa pravi: Jaz ga bom ozdravil. Stopi k postelji in šepeta bolniku kaj na uho: „Daj mi nazaj moj denar, ki sem ga na tvoje duri obesil, da se sam na slednje ne obesim.“ Ko je bil rokodelec najdeno mošnjo nazaj dal, je bil zdrav in vesel ko prej. — Resnicno v posvetnem bogastvu ni pokoja in zadovoljnosti, ako nema serca, ki je bogato dobrih del. Pa bodi si, da je kdo svojega blaga zadovoljen in v bogastvu vse svoje zvelicanje najde, oh kako kratko in prazno je to zvelicanje, kako kratke so te nebesa na zemlji? Kedar bo svojega blaga nar bolj gmeten, in kadar ga bo hotel prav uživati, se mu porece: „Še nicoj bom dušo od tebe tirjal, cigavo pa bo, kar si si napravil.“ Za to ne glej, moj ubogi kristjan! nevošljivo na bogate in imenitne, njih sreca je podobna lepi maverci, po kateri malo detice rokice steguje, kedar se jej približuješ, se v nič razkadi; taka je tudi sreca, ktero bogastvo daja. Zatoraj Jezus mamon krivcen in goljliv mamon imenuje. Naše zvelicanje, naše nebesa so le tam na unem svetu; one bojo vecno nas osrečevale.

Krivicni mamon se posvetno blago posebno zato imenuje:

3. Ker cloveka v greh zapeljuje.

Ja! posvetno blago cloveku nevarne in hude skušnjave napravlja, ga od Boga odvraca in v nar hujše grehe zapeljuje: „Kteri hocejo obogateti, padejo v zanke hudiceve“, uci sv. Pavl.— Bogati ljudje imajo marsiktere skušnjave, kterih vi, ljubi borni kristjani moji! še ne poznate. Abotni svet se globoko priklanja pred bogatim, ga hvali, mu služi in se mu prilizuje; kako lahko se zgodi, da se bogatin prevzame; zakaj imenitnejšega in boljšega se ima, kakor druge ljudi, in se napihuje. Se je pa enkrat napuh lotil njegovega serca, o tedaj so tudi drugim grehom široke vrata odperle. Bogati pozabi na Boga, ker rajta, da ga ne potre-

buje več, ^{njegov} nja Bog je krivični mamon: „cinglanje zlata in srebra mu je ljubše, kakor glas besede božje.“ (Sv. Ambrož.) Serce mu oterpne, da nema usmiljenja do bornega brata, in ako mu dar podeljuje, zgodi se le zavolj časne hvale, kakor se od farizejev pove, ali pa da bi ga spred oči spravil. Bogatega vabijo pregrešne sladnosti tega sveta, nja obilnost mu podaja pomoči, vse želje svojega serca spolnovati: tako spusti se bogatin rad v tiste razujzdanosti in mesene poželjivosti, ktere tako hitro preidejo in minejo, ⁸²¹ ~~×~~ ⁸²² ~~×~~ ⁸²³ ~~×~~ ⁸²⁴ ~~×~~ ⁸²⁵ ~~×~~ ⁸²⁶ ~~×~~ ⁸²⁷ ~~×~~ ⁸²⁸ ~~×~~ ⁸²⁹ ~~×~~ ⁸³⁰ ~~×~~ ⁸³¹ ~~×~~ ⁸³² ~~×~~ ⁸³³ ~~×~~ ⁸³⁴ ~~×~~ ⁸³⁵ ~~×~~ ⁸³⁶ ~~×~~ ⁸³⁷ ~~×~~ ⁸³⁸ ~~×~~ ⁸³⁹ ~~×~~ ⁸⁴⁰ ~~×~~ ⁸⁴¹ ~~×~~ ⁸⁴² ~~×~~ ⁸⁴³ ~~×~~ ⁸⁴⁴ ~~×~~ ⁸⁴⁵ ~~×~~ ⁸⁴⁶ ~~×~~ ⁸⁴⁷ ~~×~~ ⁸⁴⁸ ~~×~~ ⁸⁴⁹ ~~×~~ ⁸⁵⁰ ~~×~~ ⁸⁵¹ ~~×~~ ⁸⁵² ~~×~~ ⁸⁵³ ~~×~~ ⁸⁵⁴ ~~×~~ ⁸⁵⁵ ~~×~~ ⁸⁵⁶ ~~×~~ ⁸⁵⁷ ~~×~~ ⁸⁵⁸ ~~×~~ ⁸⁵⁹ ~~×~~ ⁸⁶⁰ ~~×~~ ⁸⁶¹ ~~×~~ ⁸⁶² ~~×~~ ⁸⁶³ ~~×~~ ⁸⁶⁴ ~~×~~ ⁸⁶⁵ ~~×~~ ⁸⁶⁶ ~~×~~ ⁸⁶⁷ ~~×~~ ⁸⁶⁸ ~~×~~ ⁸⁶⁹ ~~×~~ ⁸⁷⁰ ~~×~~ ⁸⁷¹ ~~×~~ ⁸⁷² ~~×~~ ⁸⁷³ ~~×~~ ⁸⁷⁴ ~~×~~ ⁸⁷⁵ ~~×~~ ⁸⁷⁶ ~~×~~ ⁸⁷⁷ ~~×~~ ⁸⁷⁸ ~~×~~ ⁸⁷⁹ ~~×~~ ⁸⁸⁰ ~~×~~ ⁸⁸¹ ~~×~~ ⁸⁸² ~~×~~ ⁸⁸³ ~~×~~ ⁸⁸⁴ ~~×~~ ⁸⁸⁵ ~~×~~ ⁸⁸⁶ ~~×~~ ⁸⁸⁷ ~~×~~ ⁸⁸⁸ ~~×~~ ⁸⁸⁹ ~~×~~ ⁸⁹⁰ ~~×~~ ⁸⁹¹ ~~×~~ ⁸⁹² ~~×~~ ⁸⁹³ ~~×~~ ⁸⁹⁴ ~~×~~ ⁸⁹⁵ ~~×~~ ⁸⁹⁶ ~~×~~ ⁸⁹⁷ ~~×~~ ⁸⁹⁸ ~~×~~ ⁸⁹⁹ ~~×~~ ⁹⁰⁰ ~~×~~ ⁹⁰¹ ~~×~~ ⁹⁰² ~~×~~ ⁹⁰³ ~~×~~ ⁹⁰⁴ ~~×~~ ⁹⁰⁵ ~~×~~ ⁹⁰⁶ ~~×~~ ⁹⁰⁷ ~~×~~ ⁹⁰⁸ ~~×~~ ⁹⁰⁹ ~~×~~ ⁹¹⁰ ~~×~~ ⁹¹¹ ~~×~~ ⁹¹² ~~×~~ ⁹¹³ ~~×~~ ⁹¹⁴ ~~×~~ ⁹¹⁵ ~~×~~ ⁹¹⁶ ~~×~~ ⁹¹⁷ ~~×~~ ⁹¹⁸ ~~×~~ ⁹¹⁹ ~~×~~ ⁹²⁰ ~~×~~ ⁹²¹ ~~×~~ ⁹²² ~~×~~ ⁹²³ ~~×~~ ⁹²⁴ ~~×~~ ⁹²⁵ ~~×~~ ⁹²⁶ ~~×~~ ⁹²⁷ ~~×~~ ⁹²⁸ ~~×~~ ⁹²⁹ ~~×~~ ⁹³⁰ ~~×~~ ⁹³¹ ~~×~~ ⁹³² ~~×~~ ⁹³³ ~~×~~ ⁹³⁴ ~~×~~ ⁹³⁵ ~~×~~ ⁹³⁶ ~~×~~ ⁹³⁷ ~~×~~ ⁹³⁸ ~~×~~ ⁹³⁹ ~~×~~ ⁹⁴⁰ ~~×~~ ⁹⁴¹ ~~×~~ ⁹⁴² ~~×~~ ⁹⁴³ ~~×~~ ⁹⁴⁴ ~~×~~ ⁹⁴⁵ ~~×~~ ⁹⁴⁶ ~~×~~ ⁹⁴⁷ ~~×~~ ⁹⁴⁸ ~~×~~ ⁹⁴⁹ ~~×~~ ⁹⁵⁰ ~~×~~ ⁹⁵¹ ~~×~~ ⁹⁵² ~~×~~ ⁹⁵³ ~~×~~ ⁹⁵⁴ ~~×~~ ⁹⁵⁵ ~~×~~ ⁹⁵⁶ ~~×~~ ⁹⁵⁷ ~~×~~ ⁹⁵⁸ ~~×~~ ⁹⁵⁹ ~~×~~ ⁹⁶⁰ ~~×~~ ⁹⁶¹ ~~×~~ ⁹⁶² ~~×~~ ⁹⁶³ ~~×~~ ⁹⁶⁴ ~~×~~ ⁹⁶⁵ ~~×~~ ⁹⁶⁶ ~~×~~ ⁹⁶⁷ ~~×~~ ⁹⁶⁸ ~~×~~ ⁹⁶⁹ ~~×~~ ⁹⁷⁰ ~~×~~ ⁹⁷¹ ~~×~~ ⁹⁷² ~~×~~ ⁹⁷³ ~~×~~ ⁹⁷⁴ ~~×~~ ⁹⁷⁵ ~~×~~ ⁹⁷⁶ ~~×~~ ⁹⁷⁷ ~~×~~ ⁹⁷⁸ ~~×~~ ⁹⁷⁹ ~~×~~ ⁹⁸⁰ ~~×~~ ⁹⁸¹ ~~×~~ ⁹⁸² ~~×~~ ⁹⁸³ ~~×~~ ⁹⁸⁴ ~~×~~ ⁹⁸⁵ ~~×~~ ⁹⁸⁶ ~~×~~ ⁹⁸⁷ ~~×~~ ⁹⁸⁸ ~~×~~ ⁹⁸⁹ ~~×~~ ⁹⁹⁰ ~~×~~ ⁹⁹¹ ~~×~~ ⁹⁹² ~~×~~ ⁹⁹³ ~~×~~ ⁹⁹⁴ ~~×~~ ⁹⁹⁵ ~~×~~ ⁹⁹⁶ ~~×~~ ⁹⁹⁷ ~~×~~ ⁹⁹⁸ ~~×~~ ⁹⁹⁹ ~~×~~ ¹⁰⁰⁰ ~~×~~ ¹⁰⁰¹ ~~×~~ ¹⁰⁰² ~~×~~ ¹⁰⁰³ ~~×~~ ¹⁰⁰⁴ ~~×~~ ¹⁰⁰⁵ ~~×~~ ¹⁰⁰⁶ ~~×~~ ¹⁰⁰⁷ ~~×~~ ¹⁰⁰⁸ ~~×~~ ¹⁰⁰⁹ ~~×~~ ¹⁰¹⁰ ~~×~~ ¹⁰¹¹ ~~×~~ ¹⁰¹² ~~×~~ ¹⁰¹³ ~~×~~ ¹⁰¹⁴ ~~×~~ ¹⁰¹⁵ ~~×~~ ¹⁰¹⁶ ~~×~~ ¹⁰¹⁷ ~~×~~ ¹⁰¹⁸ ~~×~~ ¹⁰¹⁹ ~~×~~ ¹⁰²⁰ ~~×~~ ¹⁰²¹ ~~×~~ ¹⁰²² ~~×~~ ¹⁰²³ ~~×~~ ¹⁰²⁴ ~~×~~ ¹⁰²⁵ ~~×~~ ¹⁰²⁶ ~~×~~ ¹⁰²⁷ ~~×~~ ¹⁰²⁸ ~~×~~ ¹⁰²⁹ ~~×~~ ¹⁰³⁰ ~~×~~ ¹⁰³¹ ~~×~~ ¹⁰³² ~~×~~ ¹⁰³³ ~~×~~ ¹⁰³⁴ ~~×~~ ¹⁰³⁵ ~~×~~ ¹⁰³⁶ ~~×~~ ¹⁰³⁷ ~~×~~ ¹⁰³⁸ ~~×~~ ¹⁰³⁹ ~~×~~ ¹⁰⁴⁰ ~~×~~ ¹⁰⁴¹ ~~×~~ ¹⁰⁴² ~~×~~ ¹⁰⁴³ ~~×~~ ¹⁰⁴⁴ ~~×~~ ¹⁰⁴⁵ ~~×~~ ¹⁰⁴⁶ ~~×~~ ¹⁰⁴⁷ ~~×~~ ¹⁰⁴⁸ ~~×~~ ¹⁰⁴⁹ ~~×~~ ¹⁰⁵⁰ ~~×~~ ¹⁰⁵¹ ~~×~~ ¹⁰⁵² ~~×~~ ¹⁰⁵³ ~~×~~ ¹⁰⁵⁴ ~~×~~ ¹⁰⁵⁵ ~~×~~ ¹⁰⁵⁶ ~~×~~ ¹⁰⁵⁷ ~~×~~ ¹⁰⁵⁸ ~~×~~ ¹⁰⁵⁹ ~~×~~ ¹⁰⁶⁰ ~~×~~ ¹⁰⁶¹ ~~×~~ ¹⁰⁶² ~~×~~ ¹⁰⁶³ ~~×~~ ¹⁰⁶⁴ ~~×~~ ¹⁰⁶⁵ ~~×~~ ¹⁰⁶⁶ ~~×~~ ¹⁰⁶⁷ ~~×~~ ¹⁰⁶⁸ ~~×~~ ¹⁰⁶⁹ ~~×~~ ¹⁰⁷⁰ ~~×~~ ¹⁰⁷¹ ~~×~~ ¹⁰⁷² ~~×~~ ¹⁰⁷³ ~~×~~ ¹⁰⁷⁴ ~~×~~ ¹⁰⁷⁵ ~~×~~ ¹⁰⁷⁶ ~~×~~ ¹⁰⁷⁷ ~~×~~ ¹⁰⁷⁸ ~~×~~ ¹⁰⁷⁹ ~~×~~ ¹⁰⁸⁰ ~~×~~ ¹⁰⁸¹ ~~×~~ ¹⁰⁸² ~~×~~ ¹⁰⁸³ ~~×~~ ¹⁰⁸⁴ ~~×~~ ¹⁰⁸⁵ ~~×~~ ¹⁰⁸⁶ ~~×~~ ¹⁰⁸⁷ ~~×~~ ¹⁰⁸⁸ ~~×~~ ¹⁰⁸⁹ ~~×~~ ¹⁰⁹⁰ ~~×~~ ¹⁰⁹¹ ~~×~~ ¹⁰⁹² ~~×~~ ¹⁰⁹³ ~~×~~ ¹⁰⁹⁴ ~~×~~ ¹⁰⁹⁵ ~~×~~ ¹⁰⁹⁶ ~~×~~ ¹⁰⁹⁷ ~~×~~ ¹⁰⁹⁸ ~~×~~ ¹⁰⁹⁹ ~~×~~ ¹¹⁰⁰ ~~×~~ ¹¹⁰¹ ~~×~~ ¹¹⁰² ~~×~~ ¹¹⁰³ ~~×~~ ¹¹⁰⁴ ~~×~~ ¹¹⁰⁵ ~~×~~ ¹¹⁰⁶ ~~×~~ ¹¹⁰⁷ ~~×~~ ¹¹⁰⁸ ~~×~~ ¹¹⁰⁹ ~~×~~ ¹¹¹⁰ ~~×~~ ¹¹¹¹ ~~×~~ ¹¹¹² ~~×~~ ¹¹¹³ ~~×~~ ¹¹¹⁴ ~~×~~ ¹¹¹⁵ ~~×~~ ¹¹¹⁶ ~~×~~ ¹¹¹⁷ ~~×~~ ¹¹¹⁸ ~~×~~ ¹¹¹⁹ ~~×~~ ¹¹²⁰ ~~×~~ ¹¹²¹ ~~×~~ ¹¹²² ~~×~~ ¹¹²³ ~~×~~ ¹¹²⁴ ~~×~~ ¹¹²⁵ ~~×~~ ¹¹²⁶ ~~×~~ ¹¹²⁷ ~~×~~ ¹¹²⁸ ~~×~~ ¹¹²⁹ ~~×~~ ¹¹³⁰ ~~×~~ ¹¹³¹ ~~×~~ ¹¹³² ~~×~~ ¹¹³³ ~~×~~ ¹¹³⁴ ~~×~~ ¹¹³⁵ ~~×~~ ¹¹³⁶ ~~×~~ ¹¹³⁷ ~~×~~ ¹¹³⁸ ~~×~~ ¹¹³⁹ ~~×~~ ¹¹⁴⁰ ~~×~~ ¹¹⁴¹ ~~×~~ ¹¹⁴² ~~×~~ ¹¹⁴³ ~~×~~ ¹¹⁴⁴ ~~×~~ ¹¹⁴⁵ ~~×~~ ¹¹⁴⁶ ~~×~~ ¹¹⁴⁷ ~~×~~ ¹¹⁴⁸ ~~×~~ ¹¹⁴⁹ ~~×~~ ¹¹⁵⁰ ~~×~~ ¹¹⁵¹ ~~×~~ ¹¹⁵² ~~×~~ ¹¹⁵³ ~~×~~ ¹¹⁵⁴ ~~×~~ ¹¹⁵⁵ ~~×~~ ¹¹⁵⁶ ~~×~~ ¹¹⁵⁷ ~~×~~ ¹¹⁵⁸ ~~×~~ ¹¹⁵⁹ ~~×~~ ¹¹⁶⁰ ~~×~~ ¹¹⁶¹ ~~×~~ ¹¹⁶² ~~×~~ ¹¹⁶³ ~~×~~ ¹¹⁶⁴ ~~×~~ ¹¹⁶⁵ ~~×~~ ¹¹⁶⁶ ~~×~~ ¹¹⁶⁷ ~~×~~ ¹¹⁶⁸ ~~×~~ ¹¹⁶⁹ ~~×~~ ¹¹⁷⁰ ~~×~~ ¹¹⁷¹ ~~×~~ ¹¹⁷² ~~×~~ ¹¹⁷³ ~~×~~ ¹¹⁷⁴ ~~×~~ ¹¹⁷⁵ ~~×~~ ¹¹⁷⁶ ~~×~~ ¹¹⁷⁷ ~~×~~ ¹¹⁷⁸ ~~×~~ ¹¹⁷⁹ ~~×~~ ¹¹⁸⁰ ~~×~~ ¹¹⁸¹ ~~×~~ ¹¹⁸² ~~×~~ ¹¹⁸³ ~~×~~ ¹¹⁸⁴ ~~×~~ ¹¹⁸⁵ ~~×~~ ¹¹⁸⁶ ~~×~~ ¹¹⁸⁷ ~~×~~ ¹¹⁸⁸ ~~×~~ ¹¹⁸⁹ ~~×~~ ¹¹⁹⁰ ~~×~~ ¹¹⁹¹ ~~×~~ ¹¹⁹² ~~×~~ ¹¹⁹³ ~~×~~ ¹¹⁹⁴ ~~×~~ ¹¹⁹⁵ ~~×~~ ¹¹⁹⁶ ~~×~~ ¹¹⁹⁷ ~~×~~ ¹¹⁹⁸ ~~×~~ ¹¹⁹⁹ ~~×~~ ¹²⁰⁰ ~~×~~ ¹²⁰¹ ~~×~~ ¹²⁰² ~~×~~ ¹²⁰³ ~~×~~ ¹²⁰⁴ ~~×~~ ¹²⁰⁵ ~~×~~ ¹²⁰⁶ ~~×~~ ¹²⁰⁷ ~~×~~ ¹²⁰⁸ ~~×~~ ¹²⁰⁹ ~~×~~ ¹²¹⁰ ~~×~~ ¹²¹¹ ~~×~~ ¹²¹² ~~×~~ ¹²¹³ ~~×~~ ¹²¹⁴ ~~×~~ ¹²¹⁵ ~~×~~ ¹²¹⁶ ~~×~~ ¹²¹⁷ ~~×~~ ¹²¹⁸ ~~×~~ ¹²¹⁹ ~~×~~ ¹²²⁰ ~~×~~ ¹²²¹ ~~×~~ ¹²²² ~~×~~ ¹²²³ ~~×~~ ¹²²⁴ ~~×~~ ¹²²⁵ ~~×~~ ¹²²⁶ ~~×~~ ¹²²⁷ ~~×~~ ¹²²⁸ ~~×~~ ¹²²⁹ ~~×~~ ¹²³⁰ ~~×~~ ¹²³¹ ~~×~~ ¹²³² ~~×~~ ¹²³³ ~~×~~ ¹²³⁴ ~~×~~ ¹²³⁵ ~~×~~ ¹²³⁶ ~~×~~ ¹²³⁷ ~~×~~ ¹²³⁸ ~~×~~ ¹²³⁹ ~~×~~ ¹²⁴⁰ ~~×~~ ¹²⁴¹ ~~×~~ ¹²⁴² ~~×~~ ¹²⁴³ ~~×~~ ¹²⁴⁴ ~~×~~ ¹²⁴⁵ ~~×~~ ¹²⁴⁶ ~~×~~ ¹²⁴⁷ ~~×~~ ¹²⁴⁸ ~~×~~ ¹²⁴⁹ ~~×~~ ¹²⁵⁰ ~~×~~ ¹²⁵¹ ~~×~~ ¹²⁵² ~~×~~ ¹²⁵³ ~~×~~ ¹²⁵⁴ ~~×~~ ¹²⁵⁵ ~~×~~ ¹²⁵⁶ ~~×~~ ¹²⁵⁷ ~~×~~ ¹²⁵⁸ ~~×~~ ¹²⁵⁹ ~~×~~ ¹²⁶⁰ ~~×~~ ¹²⁶¹ ~~×~~ ¹²⁶² ~~×~~ ¹²⁶³ ~~×~~ ¹²⁶⁴ ~~×~~ ¹²⁶⁵ ~~×~~ ¹²⁶⁶ ~~×~~ ¹²⁶⁷ ~~×~~ ¹²⁶⁸ ~~×~~ ¹²⁶⁹ ~~×~~ ¹²⁷⁰ ~~×~~ ¹²⁷¹ ~~×~~ ¹²⁷² ~~×~~ ¹²⁷³ ~~×~~ ¹²⁷⁴ ~~×~~ ¹²⁷⁵ ~~×~~ ¹²⁷⁶ ~~×~~ ¹²⁷⁷ ~~×~~ ¹²⁷⁸ ~~×~~ ¹²⁷⁹ ~~×~~ ¹²⁸⁰ ~~×~~ ¹²⁸¹ ~~×~~ ¹²⁸² ~~×~~ ¹²⁸³ ~~×~~ ¹²⁸⁴ ~~×~~ ¹²⁸⁵ ~~×~~ ¹²⁸⁶ ~~×~~ ¹²⁸⁷ ~~×~~ ¹²⁸⁸ ~~×~~ ¹²⁸⁹ ~~×~~ ¹²⁹⁰ ~~×~~ ¹²⁹¹ ~~×~~ ¹²⁹² ~~×~~ ¹²⁹³ ~~×~~ ¹²⁹⁴ ~~×~~ ¹²⁹⁵ ~~×~~ ¹²⁹⁶ ~~×~~ ¹²⁹⁷ ~~×~~ ¹²⁹⁸ ~~×~~ ¹²⁹⁹ ~~×~~ ¹³⁰⁰ ~~×~~ ¹³⁰¹ ~~×~~ ¹³⁰² ~~×~~ ¹³⁰³ ~~×~~ ¹³⁰⁴ ~~×~~ ¹³⁰⁵ ~~×~~ ¹³⁰⁶ ~~×~~ ¹³⁰⁷ ~~×~~ ¹³⁰⁸ ~~×~~ ¹³⁰⁹ ~~×~~ ¹³¹⁰ ~~×~~ ¹³¹¹ ~~×~~ ¹³¹² ~~×~~ ¹³¹³ ~~×~~ ¹³¹⁴ ~~×~~ ¹³¹⁵ ~~×~~ ¹³¹⁶ ~~×~~ ¹³¹⁷ ~~×~~ ¹³¹⁸ ~~×~~ ¹³¹⁹ ~~×~~ ¹³²⁰ ~~×~~ ¹³²¹ ~~×~~ ¹³²² ~~×~~ ¹³²³ ~~×~~ ¹³²⁴ ~~×~~ ¹³²⁵ ~~×~~ ¹³²⁶ ~~×~~ ¹³²⁷ ~~×~~ ¹³²⁸ ~~×~~ ¹³²⁹ ~~×~~ ¹³³⁰ ~~×~~ ¹³³¹ ~~×~~ ¹³³² ~~×~~ ¹³³³ ~~×~~ ¹³³⁴ ~~×~~ ¹³³⁵ ~~×~~ ¹³³⁶ ~~×~~ ¹³³⁷ ~~×~~ ¹³³⁸ ~~×~~ ¹³³⁹ ~~×~~ ¹³⁴⁰ ~~×~~ ¹³⁴¹ ~~×~~ ¹³⁴² ~~×~~ ¹³⁴³ ~~×~~ ¹³⁴⁴ ~~×~~ ¹³⁴⁵ ~~×~~ ¹³⁴⁶ ~~×~~ ¹³⁴⁷ ~~×~~ ¹³⁴⁸ ~~×~~ ¹³⁴⁹ ~~×~~ ¹³⁵⁰ ~~×~~ ¹³⁵¹ ~~×~~ ¹³⁵² ~~×~~ ¹³⁵³ ~~×~~ ¹³⁵⁴ ~~×~~ ¹³⁵⁵ ~~×~~ ¹³⁵⁶ ~~×~~ ¹³⁵⁷ ~~×~~ ¹³⁵⁸ ~~×~~ ¹³⁵⁹ ~~×~~ ¹³⁶⁰ ~~×~~ ¹³⁶¹ ~~×~~ ¹³⁶² ~~×~~ ¹³⁶³ ~~×~~ ¹³⁶⁴ ~~×~~ ¹³⁶⁵ ~~×~~ ¹³⁶⁶ ~~×~~ ¹³⁶⁷ ~~×~~ ¹³⁶⁸ ~~×~~ ¹³⁶⁹ ~~×~~ ¹³⁷⁰ ~~×~~ ¹³⁷¹ ~~×~~ ¹³⁷² ~~×~~ ¹³⁷³ ~~×~~ ¹³⁷⁴ ~~×~~ ¹³⁷⁵ ~~×~~ ¹³⁷⁶ ~~×~~ ¹³⁷⁷ ~~×~~ ¹³⁷⁸ ~~×~~ ¹³⁷⁹ ~~×~~ ¹³⁸⁰ ~~×~~ ¹³⁸¹ ~~×~~ ¹³⁸² ~~×~~ ¹³⁸³ ~~×~~ ¹³⁸⁴ ~~×~~ ¹³⁸⁵ ~~×~~ ¹³⁸⁶ ~~×~~ ¹³⁸⁷ ~~×~~ ¹³⁸⁸ ~~×~~ ¹³⁸⁹ ~~×~~ ¹³⁹⁰ ~~×~~ ¹³⁹¹ ~~×~~ ¹³⁹² ~~×~~ ¹³⁹³ ~~×~~ ¹³⁹⁴ ~~×~~ ¹³⁹⁵ ~~×~~ ¹³⁹⁶ ~~×~~ ¹³⁹⁷ ~~×~~ ¹³⁹⁸ ~~×~~ ¹³⁹⁹ ~~×~~ ¹⁴⁰⁰ ~~×~~ ¹⁴⁰¹ ~~×~~ ¹⁴⁰² ~~×~~ ¹⁴⁰³ ~~×~~ ¹⁴⁰⁴ ~~×~~ ¹⁴⁰⁵ ~~×~~ ¹⁴⁰⁶ ~~×~~ ¹⁴⁰⁷ ~~×~~ ¹⁴⁰⁸ ~~×~~ ¹⁴⁰⁹ ~~×~~ ¹⁴¹⁰ ~~×~~ ¹⁴¹¹ ~~×~~ ¹⁴¹² ~~×~~ ¹⁴¹³ ~~×~~ ¹⁴¹⁴ ~~×~~ ¹⁴¹⁵ ~~×~~ ¹⁴¹⁶ ~~×~~ ¹⁴¹⁷ ~~×~~ ¹⁴¹⁸ ~~×~~ ¹⁴¹⁹ ~~×~~ ¹⁴²⁰ ~~×~~ ¹⁴²¹ ~~×~~ ¹⁴²² ~~×~~ ¹⁴²³ ~~×~~ ¹⁴²⁴ ~~×~~ ¹⁴²⁵ ~~×~~ ¹⁴²⁶ ~~×~~ ¹⁴²⁷ ~~×~~ ¹⁴²⁸ ~~×~~ ¹⁴²⁹ ~~×~~ ¹⁴³⁰ ~~×~~ ¹⁴³¹ ~~×~~ ¹⁴³² ~~×~~ ¹⁴³³ ~~×~~ ¹⁴³⁴ ~~×~~ ¹⁴³⁵ ~~×~~ ¹⁴³⁶ ~~×~~ ¹⁴³⁷ ~~×~~ ¹⁴³⁸ ~~×~~ ¹⁴³⁹ ~~×~~ ¹⁴⁴⁰ ~~×~~ ¹⁴⁴¹ ~~×~~ ¹⁴⁴² ~~×~~ ¹⁴⁴³ ~~×~~ ¹⁴⁴⁴ ~~×~~ ¹⁴⁴⁵ ~~×~~ ¹⁴⁴⁶ ~~×~~ ¹⁴⁴⁷ ~~×~~ ¹⁴⁴⁸ ~~×~~ ¹⁴⁴⁹ ~~×~~ ¹⁴⁵⁰ ~~×~~ ¹⁴⁵¹ ~~×~~ ¹⁴⁵² ~~×~~ ¹⁴⁵³ ~~×~~ ¹⁴⁵⁴ ~~×~~ ¹⁴⁵⁵ ~~×~~ ¹⁴⁵⁶ ~~×~~ ¹⁴⁵⁷ ~~×~~ ¹⁴⁵⁸ ~~×~~ ¹⁴⁵⁹ ~~×~~ ¹⁴⁶⁰ ~~×~~ ¹⁴⁶¹ ~~×~~ ¹⁴⁶² ~~×~~ ¹⁴⁶³ ~~×~~ ¹⁴⁶⁴ ~~×~~ ¹⁴⁶⁵ ~~×~~ ¹⁴⁶⁶ ~~×~~ ¹⁴⁶⁷ ~~×~~ ¹⁴⁶⁸ ~~×~~ ¹⁴⁶⁹ ~~×~~ ¹⁴⁷⁰ ~~×~~ ¹⁴⁷¹ ~~×~~ ¹⁴⁷² ~~×~~ ¹⁴⁷³ ~~×~~ ¹⁴⁷⁴ ~~×~~ ¹⁴⁷⁵ ~~×~~ ¹⁴⁷⁶ ~~×~~ ¹⁴⁷⁷ ~~×~~ ¹⁴⁷⁸ ~~×~~ ¹⁴⁷⁹ ~~×~~ ¹⁴⁸⁰ ~~×~~ ¹⁴⁸¹ ~~×~~ ¹⁴⁸² ~~×~~ ¹⁴⁸³ ~~×~~ ¹⁴⁸⁴ ~~×~~ ¹⁴⁸⁵ ~~×~~ ¹⁴⁸⁶ ~~×~~ ¹⁴⁸⁷ ~~×~~ ¹⁴⁸⁸ ~~×~~ ¹⁴⁸⁹ ~~×~~ ¹⁴⁹⁰ ~~×~~ ¹⁴⁹¹ ~~×~~ ¹⁴⁹² ~~×~~ ¹⁴⁹³ ~~×~~ ¹⁴⁹⁴ ~~×~~ ¹⁴⁹⁵ ~~×~~ ¹⁴⁹⁶ ~~×~~ ¹⁴⁹⁷ ~~×~~ ¹⁴⁹⁸ ~~×~~ ¹⁴⁹⁹ ~~×~~ ¹⁵⁰⁰ ~~×~~ ¹⁵⁰¹ ~~×~~ ¹⁵⁰² ~~×~~ ¹⁵⁰³ ~~×~~ ¹⁵⁰⁴ ~~×~~ ¹⁵⁰⁵ ~~×~~ ¹⁵⁰⁶ ~~×~~ ¹⁵⁰⁷ ~~×~~ ¹⁵⁰⁸ ~~×~~ ¹⁵⁰⁹ ~~×~~ ¹⁵¹⁰ ~~×~~ ¹⁵¹¹ ~~×~~ ¹⁵¹² ~~×~~ ¹⁵¹³ ~~×~~ ¹⁵¹⁴ ~~×~~ ¹⁵¹⁵ ~~×~~ ¹⁵¹⁶ ~~×~~ ¹⁵¹⁷ ~~×~~ ¹⁵¹⁸ ~~×~~ ¹⁵¹⁹ ~~×~~ ¹⁵²⁰ ~~×~~ ¹⁵²¹ ~~×~~ ¹⁵²² ~~×~~ ¹⁵²³ ~~×~~ ¹⁵²⁴ ~~×~~ ¹⁵²⁵ ~~×~~ ¹⁵²⁶ ~~×~~ ¹⁵²⁷ ~~×~~ ¹⁵²⁸ ~~×~~ ¹⁵²⁹ ~~×~~ ¹⁵³⁰ ~~×~~ ¹⁵³¹ ~~×~~ ¹⁵³² ~~×~~ ¹⁵³³ ~~×~~ ¹⁵³⁴ ~~×~~ ¹⁵³⁵ ~~×~~ ¹⁵³⁶ ~~×~~ ¹⁵³⁷ ~~×~~ ¹⁵³⁸ ~~×~~ ¹⁵³⁹ ~~×~~ ¹⁵⁴⁰ ~~×~~ ¹⁵⁴¹ ~~×~~ ¹⁵⁴² ~~×~~ ¹⁵⁴³ ~~×~~ ¹⁵⁴⁴ ~~×~~ ¹⁵⁴⁵ ~~×~~ ¹⁵⁴⁶ ~~×~~ ¹⁵⁴⁷ ~~×~~ ¹⁵⁴⁸ ~~×~~ ¹⁵⁴⁹ ~~×~~ ¹⁵⁵⁰ ~~×~~ ¹⁵⁵¹ ~~×~~ ¹⁵⁵² ~~×~~ ¹⁵⁵³ ~~×~~ ¹⁵⁵⁴ ~~×~~ ¹⁵⁵⁵ ~~×~~ ¹⁵⁵⁶ ~~×~~ ¹⁵⁵⁷ ~~×~~ ¹⁵⁵⁸ ~~×~~ ¹⁵⁵⁹ ~~×~~ ¹⁵⁶⁰ ~~×~~ ¹⁵⁶¹ ~~×~~ ¹⁵⁶² ~~×~~ ¹⁵⁶³ ~~×~~ ¹⁵⁶⁴ ~~×~~ ¹⁵⁶⁵ ~~×~~ ¹⁵⁶⁶ ~~×~~ ¹⁵⁶⁷ ~~×~~ ¹⁵⁶⁸ ~~×~~ ¹⁵⁶⁹ ~~×~~ ¹⁵⁷⁰ ~~×~~ ¹⁵⁷¹ ~~×~~ ¹⁵⁷² ~~×~~ ¹⁵⁷³ ~~×~~ ¹⁵⁷⁴ ~~×~~ ¹⁵⁷⁵ ~~×~~ ¹⁵⁷⁶ ~~×~~ ¹⁵⁷⁷ ~~×~~ ¹⁵⁷⁸ ~~×~~ ¹⁵⁷⁹ ~~×~~ ¹⁵⁸⁰ ~~×~~ ¹⁵⁸¹ ~~×~~ ¹⁵⁸² ~~×~~ ¹⁵⁸³ ~~×~~ ¹⁵⁸⁴ ~~×~~ ¹⁵⁸⁵ ~~×~~ ¹⁵⁸⁶ ~~×~~ ¹⁵⁸⁷ ~~×~~ ¹⁵⁸⁸ ~~×~~ ¹⁵⁸⁹ ~~×~~

včasih človeku tudi glavo odreže; dobra in koristna je mišica, pa včasih tudi človeka zakolje. Vse na tem leži, kako človek božje dari obrača. Res da je posvetno blago goljufno in nevarno, pa obračaj ga prav po božji volji, in ti bo v časno in večno srečo! Zatoraj nikoli ne zabimo, da smo vsi le hišniki božji in da bomo danes ali jutre oster odgovor dajali od vsega, kar nam je Bog zaupal. Da bi imeli bogastvo vsega sveta, pa vendar le ne zabimo, da je vse le kratko in minljivo in se prej ali šlej v prah in v nič spremeni; zatoraj delajmo obilno dobrega, obračajmo svoje premoženje na božjo čast in na srečo našega bližnjega; tako si nabiramo prijatlov, ki nam bojo pripomagali v večne prebivališča. Slednjic se pa tudi skerbno varujmo skušnjav in grešnih priložnost, katerih se bogatemu toliko ponuja; zatoraj bodimo ponižni in pohlevni, nobenega tudi naj poslednjega beraca ne zanicujmo, bodimo usmiljeni in prijazni, in pomagajmo, kjer in kolikor premoremo; ne zabimo Boga in svetih nebes, kjer nas še le čaka pravo in večno veselje. Tako se obnašajmo, ljubi moji, in krivici mamon bode pravičen, bode nam cast in sreča že na tem svetu, in tam v večnosti nebeško veselje in večno placilo. Amen.

Kerščanski nauki.

XXI. Glej katekizem od druge božje zapovedi.

V v o d.

Bog je nar popolnoma bitje, on je naš vsegamogočni, sveti in usmiljeni gospod. Zatoraj mu gre vsa čast in hvala. Že kralj David pravi: „Hvalite in častite Gospoda. Dajajte njegovemu imenu dolžno hvalo“, ps. 28, 2. To je vseh ljudi sveta dolžnost, „ker Bogu hvala gre od vekomaj do vekomaj“, I. Tim. 1, 17. Že to ni prav in je greh, da človeku dolžne časti in hvale ne skazujemo, ali da mu na časti in dobrem imenu škodujemo. Radi bote toraj verjeli, da je še veliko večji greh, ako Bogu spodobne časti in hvale ne dajemo, ako njegovemu visokemu in presvetemu imenu nečast delamo. Kar nas že naša obslabljena pamet uči, ravno to nam zapoveduje tudi Bog sam v drugej zapovedi, ktera se glasi: „Ne imenuj po nepridnem božjega imena.“ Da

bote pa to sveto zapoved božjo lepo in jasno zastopili in jo ložej na vse strani spolnovali, hočem vam danes pokazati:

1. Kaj ta božja zapoved prepoveduje, in
2. Kaj ta božja zapoved zapoveduje? Poslušajte.

Razlaga.

1. Druga božja zapoved prepoveduje: božjemu imenu nečast delati. Sedaj pa poslušajte, kako se božjemu imenu nečast dela? Božjemu imenu se nečast dela: a) z vsakim grehom; b) posebno s preklinjevanjem, kedar se od Boga, od svete vere, svetnikov, od Boga posvečenih ljudi ali reči zaničljivo govori; c) kader se brez potrebe ali clo po krivem priseže; d) kedar se Bogu storjena obljuba prelomi; e) kedar se božje ime brez potrebe in brez časti izreče, in f) kedar se božja beseda ali pači ali pa napčno obrača. Vse to vam bom sedaj od verste do verste razkladal. Božjemu imenu se nečast dela:

a) z vsakim grehom: zakaj vsak greh je prelomljenje božje postave. Kdor tedaj to postavo prelomi, zaničuje tudi tistega, kateri je postavo dal, in njemu na tako vižo veliko nečast stori. Tako tudi vsak grešnik Bogu ali božjemu sv. imenu nečast dela.

b) Posebno se božjemu imenu nečast zgodi skoz preklinjevanje. Kdo pa greši skoz to, da Boga preklinja? Boga preklinja tisti, kateri od Boga, od njegovih lastnost, od sv. vere, od svetnikov, od Bogu posvečenih oseb ali reči zaničljivo, špotljivo in brez spoštovanja govori. Ko bi kdo rekel: Bog ni pravičen, ker je toliko krivice na svetu, ker človek toliko hudega terpeti mora. Ali kdor bi se jezil nad Bogom, postavim: zavolj hudega vremena, ali zavolj kake druge reči, ktera mu ni po volji. To je strašen greh, če se slaba stvar, červič, povzdigne zoper svojega vsegamogočnega stvarnika, ki je Gospod čez nebo in zemljo; skoz to se božjemu sv. imenu velika nečast zgodi. V stari zavezi je Bog zapovedal, da se mora tisti s kamnjem posuti, ki se prederzne, zoper Boga, zoper njegovo sveto ime govoriti in preklinjati. In sv. pismo pravi: „Prekleti bodo tisti, ki tebe, o Bog, zaničujejo, in pogubljeni vsi, ki tebe preklinjajo.“ Tob. 13, 16. Ni nič strašnejšega, kakor Boga preklinjati, pravi sv. Hironim; zakaj skoz to se človek tako rekoc, spunta zoper tistega,

ki ga zna vsako minuto k sebi na rajtingo poklicati. Angeli in svetniki božje sveto ime z svetim spoštovanjem imenujejo; v nebesih se božjemu sv. imenu večna čast in hvala prepeva; angeli, kerubini in Serafini si obličje zakrivajo in Bogu prepevajo: Svet, svet, svet si Gospod Bog Sabaot, zemlja in nebo so polne tvoje veličasti. Iz. 6, 2. In človek na zemlji, ta revni človek, ki je le červ, ena pest zemlje, se pa prederzne Boga preklinjati, njegovemu svetemu imenu toliko nečast storiti! Ali zapomni si, moj kristjan, kar govori sv. Efrem: „Ne moti se, o človek, ki Boga preklinjaš, nemogoče ti je, božji pravi vbežati; zakaj Bog se ne pusti zaničevati.“ Če te božja pravica tukaj ne zadene, gorje tebi! te bo na unem svetu toliko hujši zadela! — Ali že na tem svetu je Bog takega grešnika večkrat že očitno pokaznil.

Ravno tako se božjemu imenu nečast godi, če kdo zoper sv. vero, zoper nauke Jezusove, zoper ssv. zakramente nespodobno, prederzno govori, ali pa se iz tistih clo norce dela. Samemu Bogu se nečast godi, če kdo zoper namestnika Kristusovega na zemlji, zoper rimskega papeža, zoper škofa ali zoper duhovne nespodobno govori, in tiste zanicuje, ki so služabniki nar višjega Gospoda. — Jezus sam pravi: Kdor vas zanicuje, mene zanicuje. Vsa čast in nečast, ktero duhovnikom skazujete, gre in meri le na Jezusa Kristusa, ki jih je ustavil in poslal. Na kratko vam povem; Le nikdar ne preklinjajte, nikdar ne govorite zoper najsvetejšega Gospoda, zoper Boga, zoper njegovo previdnost, nikdar se ne podstopite zoper njegovo sv. vero, zoper cerkvene šege, zoper božje reci, zoper svete navade, zoper božje namestnike zanicljivo govoriti. Bog ne daj tega. To bi bil strašen greh. Če pa slišite kdaj druge zoper svete reci govoriti in božjemu imenu nečast delati, posvarite jih, ne poslušajte jih, molite za nje; zakaj taki ljudje so milovanja potrebni, ne vejo, kaj delajo. *ex. Hasso namyete se, dove vete keli*

c) Če kdo brez potrebe, ali kar je nar bolj strašno, po krivem priseže. Kader ni mogoče, resnice zvedeti, kakor skoz prisego, v ti nar veci sili in potrebi se sme Bog na prico poklicati; brez potrebe pa nikdar ne. Kdor pa brez potrebe prisega, se mocno pregreši. Velika, velika nečast se zgodi božjemu imenu skoz krivo prisego. Priseci, se pravi, Boga za prico po-

klicati, da je to resnica, kar kdo govori. Kdor pa po krivem priseže, Boga, ki je neskončno resničen in svet, na prico pokliče, da bi njegovo laž poterdil. To je tolika hudobija in prederznost, da je človeka strah, kaj takega misliti. — Bog pravi, da bo tisti preklet, ki po krivem priseže. „Prekletsvo bo prišlo v hišo tistega, kateri lažnjivo v mojem imenu prisega, in bo ostalo v sredi njegove hiše, in bo končalo njo, in nje les in nje kamnje.“ Cah. 5, 3.

d) Če kdo kako obljubo stori, potem je pa ne dopolni. Že človeka razžalimo, če mu kaj obljubimo, in obljube ne dopolnimo. Boljše je nobene obljube ne storiti, kakor obljube delati, tistih pa ne dopolniti. —

e) Če kdo ime Bog, ime Jezus, ime Marije brez potrebe in brez časti izreče. Zakaj sam Bog je tako govoril: „Ti ne smeš imena Gospoda svojega Boga po nemarnem imenovati; zakaj Gospod ne bo tega za nedolžnega imel, kateri bo ime Gospoda svojega Boga po nepridnem, brez potrebe, imenoval.“ II. Moz. 20, 7. Le kedar je človek v kaki veliki sili in potrebi, zna božje ime imenovati; ali to se mora zgoditi s svetim spoštovanjem. Kdor pa le iz navade, pri vsaki mali reči, brez vse potrebe, brez vsega spoštovanja božje sveto ime izrekuje, se pregreši zoper drugo božjo zapoved. Glejte, da se tega greha, ki se tolikokrat stori, navadili ne bote. —

f) Če kdo nauk Jezusov, ali božjo besedo pači, drugači razlaga, kakor je Jezus učil; ali kdor besede sv. pisma na krivo obrača, kakor je hudič storil, ko je Jezusa skušal. Rekel je k. Jezusu, kader ga je na verh tempelna bil pripeljal: „Spusti se dol“, zakaj stoji zapisano v sv. pismu: „Svojim angeljem je zapovedal, da te bodo nosili, da se z roko ali z nogo na kamenu ne udariš.“ Ja zares, te besede so zapisane v svetem pismu, da namrec angelci človeka varjejo, pa ne zategadelj, da bi se brez potrebe v nevarnost padajal; takrat bi angeli človeka ne varvali. Tako je tedaj hudic besede sv. pisma na krivo obracal; greh bi bil velik, ako bi besede sv. pisma krivo obracali; zakaj tako bi bli hudicu podobni in bi božjemu sv. imenu veliko necast storili. Vse to je tedaj v drugi božji zapovedi prepovedano.

2. Kaj pa druga božja zapoved zapoveduje?

Zapovedano je: Božje ime posvečevati in z častjo imenovati. Kako se pa božje ime časti in posvečuje? Božje ime se časti in posvečuje: a) kader se Bog serčno pred celim svetom spozna; b) kader se Bog v dušnih in telesnih potrebah v pomoč kliče; c) kader se skoz pravično prisego za pričo pokliče, kako reč verjetno storiti; d) kader se Bogu storjene obljube zvesto izpolnjujejo; e) ako se božja beseda pridno in zvesto posluša, f) kader se vse k hvali in časti božjega imena začne in Bogu daruje. — Tudi to vam bom od verste do verste razložil. Božje ime častimo: kader

a) Boga pred celim svetom srečno spoznamo, kader povsod in pred vsemi ljudmi z besedo in djanjem na znanje damo, da imamo živo vero na Boga, da smo pravi katoliški kristjani, da se ne sramujemo naše vere, da smo pripravljeni rajši umreti, kakor pa Boga zatajiti in njega razžaliti; kakor sam Jezus pravi: „Kdor me bo pred tim svetom spoznal, tega bom tudi jaz pred svojim Očetom v nebesih spoznal.“ Mat. 10, 32. —

b) Boga v vseh potrebah, v dušnih in telesnih na pomoč pokličemo, in tako pokažemo, da na Boga, kakor našega naj boljšega Očeta naj večje in terdno zaupanja imamo. K temu nas opominja tudi sveto pismo, kjer govori božji Duh skoz brumnega kralja Davida: „Klici na mene ob času nadloge; jaz te hočem odrešiti, in ti boš mene častil.“ Ps. 49, 14.

c) Če kdo po pravici priseže, kader ga gospôska k temu pokliče, da se kaka resnica poterdí. Skoz pravično prisego se Bogu čast izkaže, ker ga za pričo pokličemo, in tako živo vero in sveto spoštovanja pred njegovim imenom naznanujemo. „Gospoda svojega Boga se boj, pravi sv. pismo, in pri njegovem imenu prisegaj.“ 5. Moz. 6.

d) Če Bogu storjene obljube zvesto in na tanjko izpolnimo, če to, kar smo Bogu obljubili, radi in tako tudi takrat izpolnimo, če nam ravno to s težavo gre, in si veliko prizadevati moramo. „Kar si obljubil, govori sv. pismo, spolni in stori, kakor si Gospodu svojemu Bogu obljubil in samovoljno iz svojih ust izrekel.“ 5. Moz. 28.

e) Če božjo besedo pridno in zvesto poslušamo. Če ktereга človeka spoštujemo, tudi njegove besede radi in pazno

poslušamo. Tako tudi Boga posebno častimo, kader njegove besede, njegove nauke radovoljno, z veseljem in zamerkljivo poslušamo. Srečni so, pravi Jezus, ki besedo božjo poslušajo in jo v sercu ohranijo.“ Luk. 11, 28.

f) Če vse, karkoli mislimo, želimo, govorimo, delamo, opustimo, terpimo, v božjem sv. imenu začnemo, v božjem sv. imenu končamo in časti in hvali božjega svetega imena darujemo; kakor nas opominja sv. apostelj Pavl, ki pravi: „Karkolj storite, ali že jeste, ali pijete, ali kaj drugega delate, vse k časti božji delajte.“ I. Kor. 10, 31. Skoz vsako delo, ki se iz ljubezni do Boga opravi, se božje sveto ime časti in posvečuje, kader ga k njegovi časti in hvali darujemo. —

S k l e p.

Sedaj veste, kaj Bog v drugi zapovedi prepoveduje in zapoveduje. Vse je zoper drugo zapoved in gerd greh, kar božjemu imenu nečast dela, posebno velik greh je kriva priseга. Bog vas vse obvari tega strašnega greha. Zatoraj poslušajte, kako Bog že tukaj kaznuje človeka, ki krivo priseže: Čudna prigodba se je prigodila 12. julija 1745. leta v Schwarzenstein-u pri Rastenburgu. Nekega človeka so nekaj dni pred imenovanim obdolžili tatvine in ga gnali k sodbi v Rastenburg. Rekel je, da priseže, da ni kriv tatvine; ali priseči mu niso dovolili, ker so ga poznali, da je malovrednež in tatinsk človek. Sam od sebe je jel prisegati rekoc: Perva huda ura, ki vstane, naj me ubije, če sim kradel! — 12. julija se privlecejo črni oblaki čez Schwarzenstein. Imenovani je z več drugimi, s svojo družino in enim psom v svojej hiši. Kar se zabliška in trešci v njegovo hišo in ubije njega vsredi med drugimi, ki so bili sicer nekoliko omamljeni, sicer ne poškodovani. Ker je hiša goreti jela, se je moral ubiti vun spraviti, ali nihče se ga ni upal dotakniti, ker ga je Bog sam sodil, čeravno jih je fajmošter opominjal, ki je moral nazadnje sam ponj iti. Hiša je pogorela, pa ogenj ni dalje segel. — Gotovo — čuden prigodek, vendar resnčen. — Oh Bog nas vse tega obvari, in nam pomagaj, da delamo in opravljamo vse k božji časti, kakor nas opominja sv. Pavl: Ali jeste ali pijete, ali kaj dru-

gega delate, vse k časti božji delajte.“ I. Kor. 10, 31. Amen.

XXI. Glej katekizem: Od tretje božje zapovedi.

V v o d.

V šestih dneh je Bog stvaril nebo in zemljo in vse, kar je; sedmi dan pa je počival. In Mojzes nam še pove, da je Gospod sedmi dan blagoslovil in posvetil. II. Mojz. 20, 11., na gori Sinaji pa Izraelcem postavil dal: „Posvečuj praznik!“ To božjo zapoved so Izraelci tanjko spolnovali in sveto saboto zvesto praznovali in posvečevali. Pa že sv. apostolni so praznik na nedeljo prenesli v spomin imenitnih reči, ki so se nedeljo, to je dan po saboti godile. Nedeljo je Jezus od mrtvih ustal, nedeljo je sv. Duh nad aposteljne prišel. Zatoraj tudi vsi kristjani namesti judovske sabote že od časov apostoljskih sem nedeljo kot praznik ali Gospodov dan posvečujejo. Za nas kristjane se toraj tretja zapoved božja takole glasi: „Posvečuj nedeljo!“ Od te božje zapovedi vam danes govorim in pokažem:

1. Kaj nam tretja zapoved božja zapoveduje,
 2. Kaj nam tretja zapoved božja prepoveduje?
- Poslušajte!

Razlaga.

Tretja zapoved božja nam zapoveduje:

1. sveto nedeljo praznovati.

Bog je zapovedal Izraelcem: „Šest dni delaj in vse svoje dela opravi. Sedmi dan pa je sabota Gospoda, tvojega Boga; tisti dan nimaš nobenega dela delati, ne ti ne, tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina, ne ptujec, ki se znotraj tvojih vrat znajde“, II. Mojz. 20, 9. Zatoraj so judje saboto praznovali, kakor jim je Gospod zapovedal, in so si že v petek zvečer vse pripravljali, karkoli jim je bilo treba v saboto. Tudi mi kristjani smo dolžni nedeljo posvečevati, to je od dela prenehati in počivati, pa ne samo mi, temuč tudi naša družina in živina. Le trojno delo je pripuščeno: delo, ktero se stori iz ljubezni, post. za bolnike,

v sili, post. ogenj gasiti ali vodi odtemati, in po dovoljenji, post. dovoljeno je družini, da si oblačila okerpa, ali v nevarnem vremenu blaga ali žita pospravi.

Sedaj bote lahko sami spoznali, kaj tretja zapoved prepoveduje in kdor zoper njo greši? — Grešijo:

a) rokodeli, šivarji, šivile in čevlarji, ki ob nedelah in praznikih celo dopoldne nar pridneji delajo, in pogosto k božji službi božji ne utegnejo, kar je zoper božjo in cerkveno postavo.

b) kupčevavci ali keremarji, ki ob Gospodovih dneh po božjih potah prodajajo, somnje imajo in kupci, ki kupujejo, božjo postavo ztirajo. Samo, kar je za živež popotnim potreba, se brez greha prodaja, ali pa kar je bolnikom potrebnega; to pa tako, da lahko vsi v cerkev dojdejo. Posebno so očitni somnji oestro prepovedani.

c) Vozarji ali furmani grešijo, ki ob nedeljah in zapovedanih praznikih za placilo vozijo, nalagajo in izlagajo. Le trojna vožnja je dovoljena: Voziti za vojsko, peljati potrebnega živeža in pa mertve k pogrebu, če za odložiti ni. Kdor ne porajta, da se mu iz kancelna prepove, bo cerkvene družine locen.

d) Popotvavci, ki brez sile in pripuščenja na pota hodijo, čez tretjo božjo zapoved grešijo. Kristjani ob nedelah ne smejo popotovati, razun če molit grejo, ali bolnike obiskat, ali pa merlice pokopavat, ali da jih kdo v posebnem opraviilu pošlje. Ako se po vodi peljajo, ali v potrebi na pot podajo, imajo poprej sveto mašo služiti, in molitve ne opustiti.

e) Lovci in strelci (jagri) grešijo, ki ob nedelah in praznikih na lov (jago) grejo, posebno divji strelci, ki kradejo. Tako govori Gospod Bog, tako uči sv. kat. cerkev skoz papeža in svoje cerkvene zbore, da se nobeden ne podstopi ob nedelah in zapovedanih praznikih za placilo delati, barantati ali poslovati.

Pa ni še dosti, da nedeljo praznujemo, to je, da nedeljo od dela pocivamo. Tretja zapoved božja še zapoveduje:

2. nedeljo posvečevati. Nedeljo pa posvečuje:

a) molitva. V djanju apostoljskem 2, 42. se bere, kako so se prvi verni skerbno zberali in v nar vecji nevaršini preganjanja k molitvi in obhajanju sv. maše hodili. „Kristjani se

združijo v celih občestvih (gmajnah) molit, da bi njih molitva za toliko močnejša bila. Naredijo tako rekoč terdno vojsko, naj bi Boga pobožno prisilili, in taka sila Bogu dopade.“ Tertuljan. — Molitva o svetih večerih začne; zato se večernice (vešper) zvonijo. Prelepo zvonijo pojejo — Večernice zvonijo — Nedeljo oznanujejo — Gospodove časti. — Kdor vtegne in blizo ima, naj gre k večernicam v cerkvo, kjer jih imajo; ako ne, naj doma s svojimi Roženkranc moli in „sveto“ zapoje. V bogaboječih hišah se — Svet Roženkranc žebra (moli) — Kleči po starem oče še, — družina okolj nja. — Tudi sveto zraven zapojó, — Po stari šegi še nad njimi lepo čujejo nebeški angelci. — Kristjan naj se o Gospodovih dnevih v cerkvi z mašnikom in z vso srenjo (faro) k molitvi združi, da bo vse enega glasa, enega serca, naj se moli ali poje, in kar je mogoče domače farno opravilo božje obišče. Kdor pa v cerkev ne more, naj se doma, ali na planini, če pase, k farni cerkvi oberne, poklekne, in se s srcem farmanom pridruži, ter odmoli mašne molitve, ali pa saj sv. Roženkranc v ta namen. Tako mu bo ves svet božji tempel, in njegovo pobožno serce oltar, na katerem Bogu daruje. — Nedeljo večer pokliči družino in otroke, in skleni Gospodov dan s svetim Roženkrancem in s kako sveto pesmijo.

b) Poslušanje božje besede. Poslušati božjo besedo je vsakega kristjana o nedeljah in praznikih sveta dolžnost. Kakor je zapovedal Jezus svojim namestnikom oznanovati, rekoč: „Idite po vsem svetu in oznanujte evangelj vsim stvarem; — učite jih deržati vse, karkoli sem vam zapovedal“; tako je zapovedal tudi vernim poslušati božjo besedo, rekoč: „Kdor vas posluša, mene posluša, kdor vas zaničuje, mene zaničuje.“

c) Vredna, pogosta prejma ssv. zakramentov. Slišiš, kako te Jezus milo kliče: „Pridite k meni vsi, kateri se trudite, in ste obteženi; jaz vas bom poživil.“ Mat. 11, 28. — Kako veselo pojdeš na svoj dom, ker pojde usmiljeni Jezus s teboj, kako lahko se boš nekaj na svoj pravi dom v večnosti podal, ker bo Jezus tvoj tovarš. Tako se za srečno smert pripravljaj, in vsaka sveta nedelja bo tebi ena greda bližej svetih nebes.

d) doprinašanje dobrih del. Je v tvoji soseski bolnik, ki nima postrežbe, obišči ga, prinesi mu čerstve vode, če drugega ne gleštaš, ali mu prestelji. Je tvojemu sosеду dobra žena umerla, pojdi in udovca potolaži. Ima soseda bolne otroke, pogledaj, kako se jim godi. Se soseda pravdata in sovražita, pogovori prijatla, da jih poskusita spraviti in tožbe dokončati. Vidiš zapuščene otroke, ki brez vsega nauka rastejo, pokliči jih, in kolikor moreš, poduči. — Nimaš kake priložnosti, živim dobro storiti, stopi po opraviu na pokopališče (britof) rajnih, in moli za verne duše tudi doma. Vzemi roženkranec v roke, pojdi po polju in moli za vse potrebe, za žive in mertve. Tako si boš prijatlov pripravil, ki te bojo v večno prebivališče sprejeli, nabral si boš zakladov za večnost; in naj si ravno ubošček na svetu živiš, bogat iz tega sveta veselo pojdeš; tvoje dela pojdejo s teboj, ako svete nedelje in praznike prav pobožno posvečuješ.

Sedaj lahko sami spredite, kateri svete nedelje prav ne posvečujejo, in kaj nam tretja zapoved božja prepoveduje. Svete nedelje ne posvečujejo:

a) vsi, ki po pregrešnih dobrih voljah tekó. Grešijo kristjani, ki se nedeljo gizzdasto in nečimerno oblačijo. Prav in spodobi se, da se ob svetih dneh lepše oblečeš, kedar na Gospodov praznik greš. Bogaboječi rajni Tomaž More, častiljiv spovednik kat. vere na Angležkem, se je tudi v ječi vsako nedeljo lepo prazno oblekel. Vprašali so ga, po kaj tako, ker ga v ječi nihcer ne vidi? Odgovori: „Nisem se nikdar zato ob nedeljah in praznikih lepše oblačil, da bi me častili, ali pa jaz ljudem dopadal; temuč le Boga častiti, kteremu so ti dnevi posvečeni.“ — Kako se pa ženski spol oblaci, in pa zakaj? Ena vsa šumi, da bi jo slišali, kedar pride; druga s svojimi priselci, napersniki in pankelci ljudi slepi; tretja na pol gola duše mori. „Taka nespodobna noša je dušna morija“, pravi sv. Krizostom. Greh je ob nedeljah in zapovedanih praznikih igrati, dokler večernice, popoldanja služba božja ne mine, naj bo kvartanje, keglanje, ali strelanje; ali pa, če se čez deveto uro v kerčmah ostaja. — Greh je, cele noci preplesati, naj bo na gosle ali na citre, na očitnem raju ali po hišah doma: ker namesti da bi truplo

počivalo, se le vgonobi in pogosto zboli. Vse to sveta cerkev svojim otrokom prepoveduje, ki pošteno dobro voljo za kratek čas na kake dve uri rada dovoli, da se v Gospodu razveselimo. Greh delajo, in se ptujih grehov deležni storijo kercmarji ali ošterji, ki ob nedeljah in zapovedanih praznikih raje (bale) napravljajo, muziko najemajo in ljudi za dnar motijo. In kako gerdo po mnogoterih tabernah ravno o svetih nedeljah in nar večjih praznikih ne le po dne, temuč tudi cele noci razsajajo, kolnejo, klafajo in razbijajo do belega dne! Pač bi se spodobilo, naj bi kercmar, kedar od rane (perve) maše pride, razpélo (britko martro), če njo še ima, iz stene snel, pa do pondeljka ali clo do torka na dile (pod streho) zanesel, kakor da se toliko gerdega pred njo po kercmi godi. Ni prav ne, da se pred križanim Jezusom po živinsko živi, kakor je po tabernah navada. Recite, ali ni taka?

b) Vsi, ki ob nedeljah grešijo in posebno Boga žalijo, Tako delajo: Pijanci, ki jih o svetih dnevih nar več srecamo, katerim je to tako v navadi, da mislijo, da bi nedelja ne bila cela, če bi vina ne čutili. Vsaka pijančina je smerten greh že ob delavnikih, dvakrat večji pa ob nedeljah. Pijanci, veli sv. Pavl, nebeškega kraljestva ne bodo posedli.“ Kaj bo za dušo! — Taki so bojevavci, ki vina vroči zabavljajo, pikajo, se kregajo, tepejo, bijéjo in ubijajo, kupice trupijo, lomijo mize in stole, okervavijo stene in ceste, delajo hišam in celim soseskam grozo in strah. Ali je malo takih? — Voglarji in vlačugarji, ki se ob svetih dnevih s svojimi tovaršicami po kotih, clo po božjih potih potikajo, in neciste grehe doprinašajo, ki se imenovati ne smejo. Ali se prešestvanja ne zgodi narveč ravno ob Gospodovih dneh? Da se Bogu usmili! — Tudi ponočno ukanje pokoj Gospodovih dni (pocivnih dni) jemlje, in je lahko smerten greh, ki je glas živinske razpuščenosti. „Ne bodite kakor konj in mezeg, ki pameti nimata.“ Psalm 31, 9. — Kdo bo grehov neizreceno število povedal, ki jih nekeršanski kristjani ob nedeljah in praznikih doprinašajo! In pred Bogom so vsi prešeti. „Oh pomilovanja vredna neumnost toliko ljudi! Cel teden delate in se trudite za živež umerljivega trupla, ob nedeljah in praznikih se pa vidi, da se trudite in ubijate neumerljivo dušo pogubiti, v ktere zvelicanje in večno

srečo je zapovedano, nedelje in praznike posvečevati.“
Sv. Bernard.

S. Kolbargus z sorpom.

S k l e p.

Ljubi poslušavci! Samo en dan v tednu (nedelji) si je dober Bog izvolil, naj bi njemu služili in za izvelicanje duše skerbeli; — in pogledjte! ljudje si vse prizadevajo, ravno ta dan Bogu vzeti in hudemu dati. Ali ni to strašna nehvaležnost in hudobija! — In kaj pride iz tega?

Človek, ti ukradeš Bogu en dan po svoji hudobiji, Bog bo pa tebi po svoji pravici šest dni zaslužka vzel, ter ti bo poslal vjimo, bolezen in uboštvo, kakor je zažugal, rekoč „Ako ne bote mene poslušali, in vseh mojih zapoved ne izpolnovali, ako bote moje postave zanicevali, vas bom naglo z uboštvom in z vrocino obiskal. — Vi bote zastonj žito sjali; od sovražnikov bo pojedeno. Nebo vam bom kakor železo, in zemljo, kakor bron storil. Z vašim delom se bote zastonj trudili; zemlja ne bo rodila, in drevje ne bo sadu prineslo. — Deset žen bo v eni peči kruha peklo; vi bote jedli; pa ne bote siti.“ III. Mojz. 26, 14—27. *) „Resnica Gospodova vekomaj ostane.“ Psalm. 11, 2. — Ne bojo imeli sreče ljudje, ne vspeha njih delo, ne teka njihovo blago, ker dnevov Gospodovih prav ne posvečujejo. Blagoslova (žegna) božjega ne bo; na božjem žegnu pa vse stoji. Ljudje, ki nedelj in praznikov ne posvečujejo, Boga pozabijo, in Bog jih zapusti. Časna nesreca in večno pogubljenje takim na vratu visi. Zatoraj praznujmo nedeljo, posvečujmo nedeljo, dajmo Gospodu dan, ktereга si je izvolil; in On nam bo dal svoj blagoslov, dal nam bo časne in večne sreče! Amen.

*) Marija devica je pretekle leta Francoski zemlji posebno usmiljena bila. Pravijo, da se je poprejne leta dvema pastirjema na gori Salatte čudno prikazala, in oznanila ljudem strašno šibo božjo, ki svetih nedelj in praznikov ne posvečujejo. Bolezen podzemlice ali koruna po vseh krajih je bila tega zaslužena šiba. — Ali se je to zgodilo, ali ne, kar pripovedajo, ne vem za trdno; pa to očitno vidimo, da prida iz tega ne pride, ker Gospodove dni tako gerdo opravljajo.

Zgodovinski izgledi.

* Nar boljši potni list ali pos. Ali vse imaš, kar na pot potrebuješ, je prašal oče svojega sina, kateri se je v ptujo deželo podal. „Vse, samo potnega lista nimam. „Leta potni list, odgovori Oče, pomaga skoz celo deželo.“ On vzame molitvene bukvice in mu jih poda in reče: „Ako pridno moliš, moj sin! te Bog nikoli ne bode zapustil, on bode s teboj in te bode vižal po vseh potih.

* Sv. Ludvik, Francozki kralj, je molil, ako je popotoval, s svojim spovednikom vred na konju sedé. Vsak dan je za mertve molil. Vecidel je bil na dan pri dveh, dostikrat tudi pri treh in štirih mašah. Ko so ga posvetni dvorjani zavračevali, rekoč, da s tim preveč časa za svoje vladarske opravila zgubi, jim je prav dobro odgovoril: „O če bi jaz, kot drugi vladarji, še toliko časa, kar ga v molitev obnemem, z igrami in lovom potratil, bi bili gotovo besedice zoper to ne rekli.“ O polnoči je hodil v svojo kapelo tudi juternice (duhovsko molitev) molit.

* Od sv. Alfreda Velikega, angležkega kralja, zgodbe povedó, da je vsak dan 8 ur za molitev, 8 ur za vladarske opravila in 8 ur za spanje in druge telesne potrebe porabil. Vsak dan je zgodaj ustal, v cerkev ali kapelo šel in tu k zemlji sklonjen molil. Veckrat je zapustil tudi skrivaj posteljo in se je v božjo vežo splazil. Na svojem sercu je nosil zmiraj bukve, v katerih so psalmi in molitve bile. Kako zlo osramoti taj izgled s toliko opravi obloženega kralja Alfreda toliko mlačnih kristjanov! —

* Moliti ponižno. Ko je spokornica Tais sv. Pafnucia za vodilo pri molitvi prosila, je on spokornici odgovoril: „S tvojimi, z nečistim govorjenjem, oskrunjenimi ustmi nisi vredna, imena božjega izgovoriti. Zatoraj moli vselej le s temi besedami: „Ti, ki si me vstvaril, usmili se me!“ — Pri molitvi imaš na zemljo poklekniti.“ — Tri cele leta je vedno le to molila in se ni upala božjega imena izreči; temuč si je zmir veliko število svojih težkih grehov pred oči stavila in za milost in usmiljenje prosila.